

MICHIELA POENARU

CEI ȘAPTE ANI DE ACASĂ

CODUL BUNELOR MANIERE PENTRU COPII

Editura CORESI

COLECȚIA CUNOȘTINȚE PRACTICE

CEI ȘAPTE ANI DE ACASĂ

CODUL BUNELOR MANIERE PENTRU COPII

COLECȚIA CUNOȘȚINȚE PRACTICE

Michiela Poenaru

CEI ȘAPTE ANI DE ACASĂ

CODUL BUNELOR MANIERE PENTRU COPII

Editura CORESI

Prezenta este cea de-a 14-a ediție a acestei cărți.

Coperta și ilustrațiile: **Delia Eftimie**

© 2010 Editura CORESI

Editura CORESI este marcă înregistrată a S. C. CORESI SRL, J 40/527/1991.
Toate drepturile rezervate.

Adresa: *Editura CORESI*

CP 1-477, București 014700

Telefon: ++4021 223 2015; ++4021 223 2012

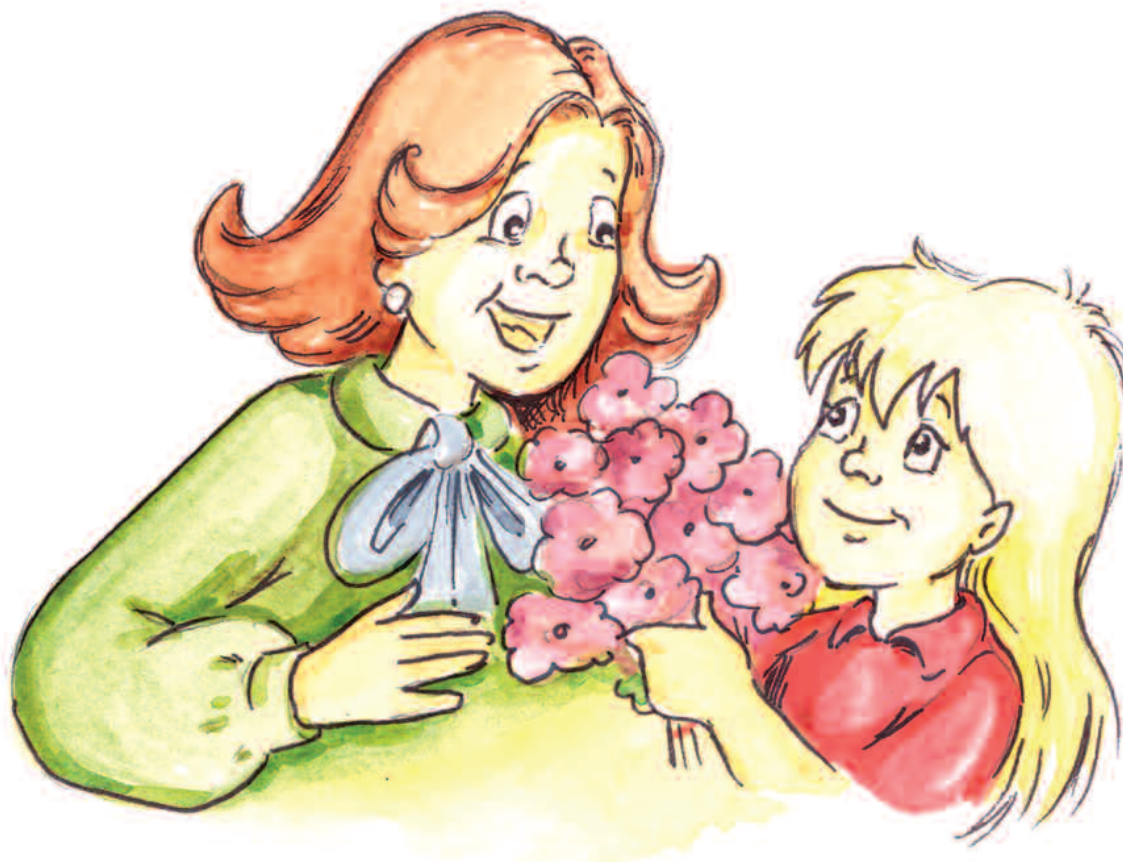
Fax: ++4021 223 2012.

Mobil: ++40723 561 669; ++40722 156 408

URL: **<http://www.coresi.net>**

E-mail: **coresi@coresi.net**

ISBN 978-973-137-000-2

Dragi copii,

Politețea este „ceva“ care se învață. Și se învață ușor. După ce veți citi această carte, o să-mi dați dreptate.

Primele reguli de politețe le învățăm de la părinți și bunici. Apoi, învățăm de la doamna educatoare, de la doamna învățătoare și de la toți profesorii noștri. Toți acești oameni din jurul nostru ne dau sfaturi. Și ne dau sfaturi zilnic:

- „Spune Bună ziua când te întâlnești cu cineva cunoscut!“ – spune mama;
- „Nu vorbi cu gura plină!“ – spune bunica;
- „Pune-ți batista la gură când strănuți!“ – spune tata;
- „Spune te rog când ceri ceva!“ – spune doamna învățătoare; și multe, multe alte sfaturi.

Este foarte bine că primim atât de multe sfaturi. Noi, copiii, de cele mai multe ori ținem cont de ele. Dar, se întâmplă să mai și greșim, nu-i așa? Când greșim, nu suntem tocmai bucuroși pentru că, întotdeauna, cineva are grijă să ne facă observații. Și nu e deloc plăcut să primim observații și reproșuri. Aceasta este o problemă pentru noi. Din fericire, problema are o soluție: POLITEȚEA.

Dacă suntem politicoși cu toată lumea, în tot cursul zilei, scăpăm de observații. Ba, mai mult, vom fi apreciați și lăudați. Ceilalți vor fi, la rândul lor, politicoși cu noi. Viața noastră de zi cu zi va fi mai bună, mai armonioasă și chiar mai veselă. Așadar, merită să ne străduim să fim politicoși. Când greșim nu trebuie să ne speriem, ci să căutăm să ne corectăm. Când nu știm cum să ne comportăm într-o situație, trebuie să îi întrebăm pe cei mari cum să procedăm, fără să ne fie frică sau rușine. Pentru că, să ne reamintim, politețea se învață.

A avea cei șapte ani de acasă înseamnă a ne comporta respectuos și cu bună-cuviință tot timpul, în orice situație, cu toată lumea: cu părinții, cu profesorii, cu colegii, cu prietenii, cu vecinii etc.

Dragi copii, această carte vi se adresează vouă, elevilor din clasele I–VIII. Veți găsi în paginile ei răspunsuri la întrebările: Cum salutăm? Pe cine salutăm? Cum ne îmbrăcăm? Cum ne comportăm acasă? Dar la școală? Cum ne comportăm într-o vizită? Cum mâncăm? Cum facem cadouri? Cum ne comportăm la cinematograful, la teatru, în tren, în avion? Cum vorbim, despre ce vorbim, cât vorbim? și multe altele.

Când veți fi adolescenți veți învăța și alte reguli de politețe. De exemplu, veți afla cum trebuie să se comporte un băiat când invită o fată la dans. Dar, toate la timpul lor. Deocamdată, să luăm aminte la ce ne recomandă *Codul bunelor maniere pentru copii*.

El este spiridușul Spiri. Va fi alături de voi pe parcursul acestei cărți.

Îl veți vedea încruntat atunci când copiii sunt nepoliticoși.

Îl veți vedea vesel, țopăind de bucurie, atunci când copiii dau dovadă de bună-cuviință.

Dragi copii, eu nu vă spun că trebuie să fiți niște stane de piatră pentru a vă dovedi politicoși.

Vă spun însă: fiți năzdrăvani, fiți îndrăzneți, dar, bunul-simț să nu vă părăsească niciodată.

1. Salutul

Salutul este primul semn al politeții. Să ne ferim să ne spună cineva, vreodată, „Bună ziua, căciulă, că stăpânul n-are gură!”

Pe cine salutăm?

- Salutăm orice persoană cunoscută, indiferent de locul în care o întâlnim: pe stradă, la piață, în magazin, în parc etc.
- Salutăm chiar dacă nu suntem siguri că persoana căreia îi adresăm salutul ne-a văzut. Dacă nu ne răspunde la salut nu ne supărăm. Probabil că nu ne-a observat.
- Dacă ne întâlnim cu o persoană și ne întrebăm în gând: „Oare o fi «X» sau este doar o asemănare?“, obligatoriu salutăm.
- Salutăm întotdeauna la intrarea sau ieșirea din lift, în compartimentele de tren, stewardesele care ne întâmpină la urcarea într-un avion, vânzătorii din magazinele mici.

Cine salută primul?

- Băieții salută primii fetele; bărbații salută primii femeile; copiii și persoanele mai tinere salută persoanele mai în vârstă.
- Când intrăm într-o încăpere, îi salutăm pe cei aflați deja acolo.
- Când ne alăturăm unui grup, salutăm primii. După ce salutăm, nu întrerupem discuția în care sunt antrenați membrii grupului.
- Întotdeauna salută cel care merge pe cel care stă pe loc, cel care se află într-o mașină pe cel care este pieton.

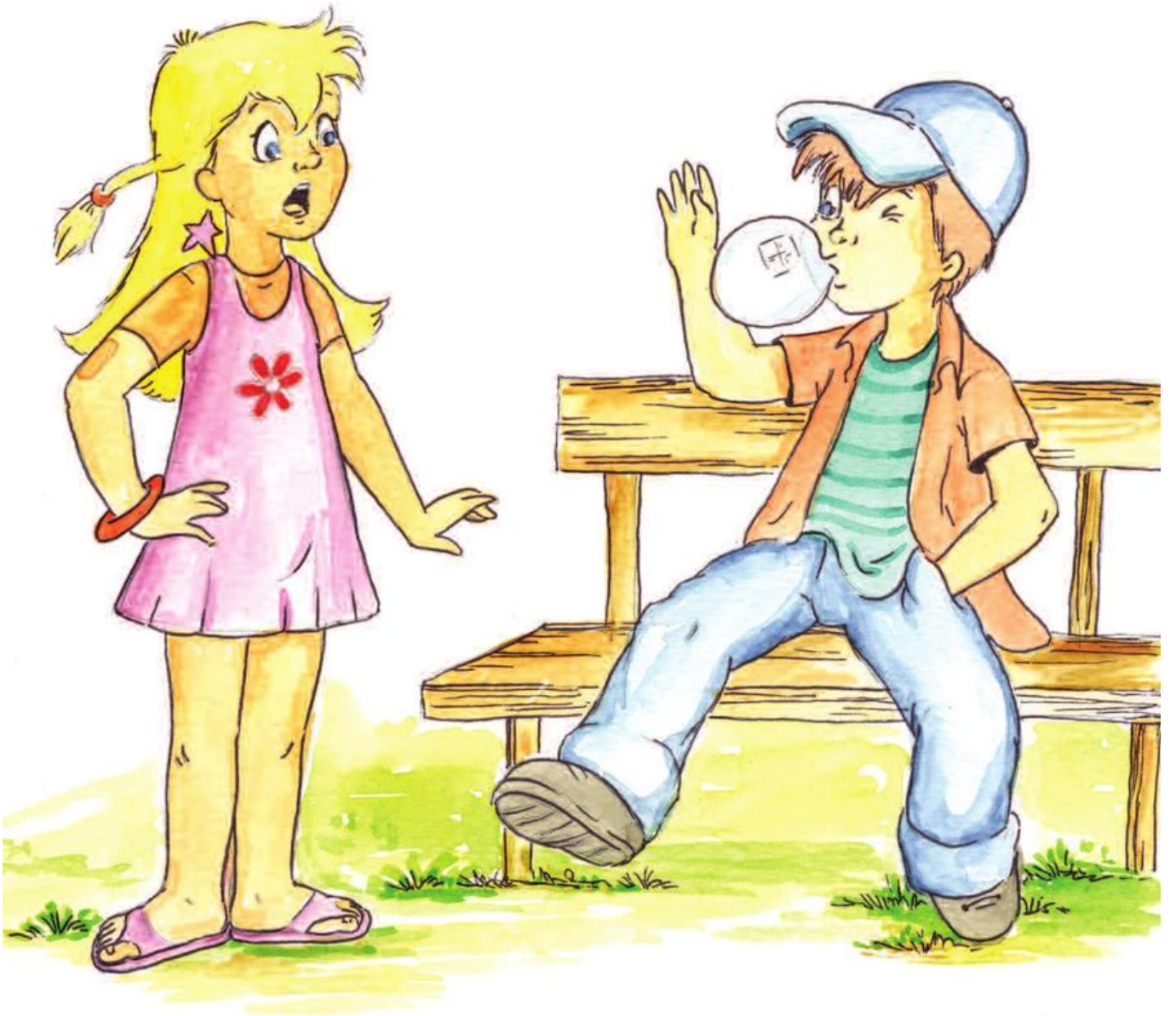
Dar...

Nu trebuie să ne sfiim să salutăm primii, chiar dacă regula cere să fim salutați. A saluta este o dovadă de politețe. A aștepta să fii salutat dovedește impolitețe.

Aşa mı!

Aça da!

Așadar, nu trebuie să fim zgârciți cu salutul.

- Nu se salută persoanele necunoscute dintr-o stație de tramvai, din mijloacele de transport în comun, din magazine, piață etc.

Cum salutăm?

- Întotdeauna salutul trebuie să fie însoțit de un zâmbet.
- Când salutăm, trebuie să-l privim în ochi pe cel salutat.

Nu salutăm o persoană stând cu spatele la ea sau privind în pământ ori spre cer.

- Nu salutăm ținând mâinile în buzunare și nici având gura plină.

- Nu salutăm făcând gesturi ample, nefirești, cu mâinile.

- Nu salutăm grăbit și cu aerul că suntem foarte preocupați de ceva.

- Este politicos ca băieții să-și scoată căciula/șapca de pe cap, când salută.

Formulele de salut cel mai des folosite sunt: „Bună dimineța!“, „Bună ziua!“, „Bună seara!“. Între prieteni și colegi se folosesc de regulă: „Bună!“ și „Salut!“.

- Niciodată nu vom saluta o persoană mai în vârstă cu formulele: „Salut!“ sau „Bună!“.

Salutăm cu „Bună dimineța“ până la ora 11 a zilei, cu „Bună ziua“ după ora 11, până la lăsarea serii și cu „Bună seara“ după lăsarea serii.

La despărțire, se salută de regulă cu „La revedere“. Putem saluta și spunând „Bună ziua“ sau „Bună seara“.

Putem saluta cu „Sărut-mâna!“ femeile, părinții, bunicii, rudele foarte apropiate, arătându-le și prin aceasta dragostea și respectul nostru deosebit.

- De multe ori salutul se limitează la schițarea unui gest cu capul – respectiv la înclinarea ușoară a capului.

Astfel, dacă suntem într-un autobuz și zărim la o oarecare distanță o persoană cunoscută, salutăm doar prin înclinarea capului. În niciun caz nu tragem aer în piept pentru a putea striga din toate puterile un „Bună ziua“ care să fie auzit de persoana salutată.

Dacă suntem pe stradă și vizavi se află o persoană cunoscută, iar zgomotul străzii este destul de mare, salutăm doar prin înclinarea capului.

- În general, când distanța sau zgomotul nu ne permit să salutăm verbal (folosind cuvinte de salut), atunci salutăm prin înclinarea ușoară a capului.

- Când se intonează imnul de stat în locuri publice, ne ridicăm în picioare, luăm o poziție decentă, băieții își scot căciulile de pe cap și ascultăm în perfectă liniște.

- Oamenii mari obișnuiesc să-și dea mâna atunci când se întâlnesc și se salută. Copiii, însă, nu trebuie să întindă primii mâna unei persoane adulte. Dar, dacă un adult ne întinde mâna, trebuie să-i răspundem, întinzând la rândul nostru mâna.

Între copii – regula este flexibilă. Deci, când îi salutăm pe colegii și prietenii de aceeași vârstă sau de vârstă apropiată, putem să însoțim salutul de gestul întinderii mâinii.

Când și cum răspundem la salut?

- Când suntem salutați, întotdeauna răspundem la salut. De la această regulă nu trebuie să existe nicio abatere.

- Răspunsul la salut se face cu bunăvoință, cu respect, fără a ține mâinile în buzunare.

- Când răspundem la salut ne uităm în ochii persoanei salutate.

Dacă cineva ne atrage atenția: „Te-am salutat ieri, dar nu mi-ai răspuns la salut!“ ne cerem scuze politicos, spunând „Te rog să mă scuzi, dar nu te-am observat.“

2. Punctualitatea

Ce facem pentru a fi punctuali?

A fi punctual înseamnă a ajunge la timpul stabilit într-un anumit loc: la școală, la o întâlnire, la teatru etc.

Punctualitatea este foarte importantă atât pentru noi, cât și pentru cei din jurul nostru. De aceea, trebuie să învățăm să fim punctuali în absolut toate situațiile care cer acest lucru.

A fi punctual este o dovadă de bună-creștere și de educație. Dar..., nu doar atât! A fi punctual înseamnă și a-i respecta pe cei din jurul nostru.

Punctualitatea este obligatorie în următoarele situații:

- La școală. Dacă orele de curs încep – spre exemplu – la ora 8, vom fi în clasă cu cel puțin 5 minute înainte de această oră. Vom avea astfel timp să ne punem haina în cuier, să ne așezăm în bancă și să ne scoatem din ghiozdan cele necesare primei ore de curs.

- La ceremonii sau activități oficiale, cum ar fi: o serbare, o întâlnire cu un scriitor organizată în școală, o lansare de carte, vom avea grijă să fim punctuali. De asemenea, vom fi punctuali când suntem programați la medic, la secretariatul școlii sau în alte situații similare.

- La spectacole, la teatru, la concerte. Este deranjant pentru cei din jur să intrăm în sala de spectacol, să ne căutăm locul și eventual să și vorbim, după ce spectacolul a început.

Punctualitatea nu este atât de rigidă când ne ducem într-o vizită. În aceste cazuri se admite o întârziere de 10 – 15 minute față de ora fixată. Dar, atenție! Nu este politicos să mergem în vizită înainte de ora fixată, nici măcar cu 5 minute!

Pentru a fi punctuali, trebuie să avem grijă:

- Să apreciem corect timpul necesar deplasării; întotdeauna vom adăuga câteva minute (10 – 15), pentru situații

neprevăzute. Dacă este iarnă și se circulă greu, trebuie să fim și mai prevăzători.

- Să folosim ceasul deșteptător ori de câte ori riscăm să nu ne trezim la timp.

- Când ne pregătim de plecare, să „aruncăm“ din când în când o privire la ceas, pentru a ști cum stăm cu timpul.

- Dacă pe drum ne întâlnim cu prieteni, colegi sau vecini, nu este indicat să ne antrenăm în discuții lungi pentru că timpul curge fără să ne dăm seama.

Cum procedăm dacă n-am fost punctuali?

Este posibil ca, din diverse motive, să nu reușim întotdeauna să fim punctuali.

În asemenea cazuri, în primul rând trebuie să ne păstrăm calmul și să nu intrăm în panică. Astfel, nu începem să alergăm pe stradă cât putem de repede, fără a mai fi atenți la trafic. O clipă de neatenție s-ar putea solda cu un accident. Așadar, atenție maximă!

Atitudinea pe care trebuie să o avem în cazul în care nu reușim să ajungem la timp într-un anumit loc diferă de la caz la caz. Iată câteva situații:

- Întârziem la școală:

- dacă s-a stabilit clar de către învățător (profesor) că nu avem voie să intrăm în clasă după începerea orei de curs, atunci așteptăm în liniște terminarea acesteia și vom intra în clasă numai după ce a început recreația. Nu uităm să ne cerem scuze învățătorului (profesorului) pentru întârziere;

- dacă știm că ne este permisă intrarea în clasă și după începerea orei de curs, batem ușor în ușă și, după ce auzim: „Intră!“, intrăm, salutăm scurt, ne cerem scuze pentru întârziere și ne așezăm în bancă. Ne străduim, pe cât posibil, să nu deranjăm ora de curs.

- Întârziem la teatru, la spectacol, la concert sau la cinematograf:

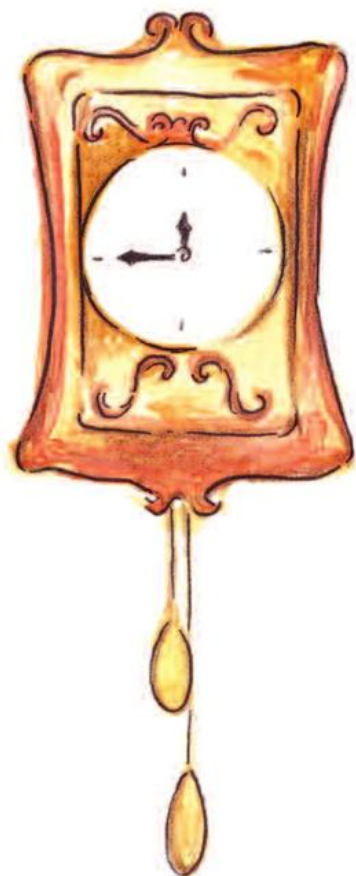
Nu intrăm în sală decât în timpul pauzei. Dacă, totuși, personalul care se ocupă cu îndrumarea și plasarea spectatorilor ne invită să intrăm, vom intra în sală. Dacă nu găsim din priviri un loc liber la margine de rând, rămânem în

Aşa nu!

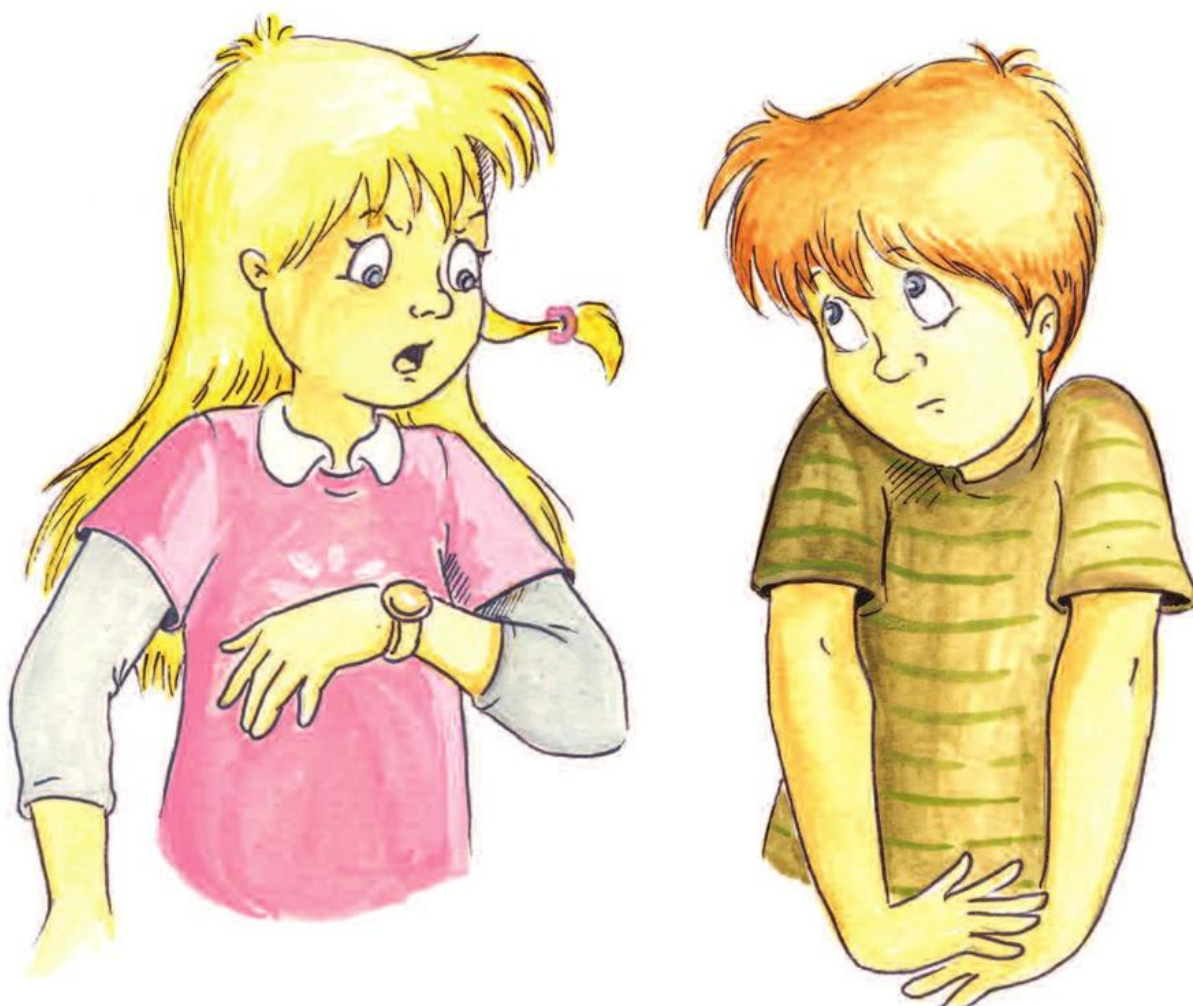

Aça da!

picioare, lângă peretele sălii, până la pauză. Ne asigurăm că nu împiedicăm vizionarea pentru cei aflați în spatele nostru. În niciun caz nu intrăm printre rânduri, pentru a ocupa un scaun rămas liber.

- În toate celelalte situații în care nu reușim să fim punctuali, primul lucru pe care îl spunem, după ce salutăm, este: „Vă rog să mă iertați (scuzați) că am întârziat.“ Dacă suntem întrebați de ce am întârziat, vom da o explicație scurtă, clară și care să corespundă adevărului. În niciun caz nu vom inventa o poveste spectaculoasă drept scuză; ne-am pune într-o situație jenantă.

3. Ținuta vestimentară

Cum ne îmbrăcăm?

Câteva reguli sunt valabile pentru toate situațiile, indiferent de momentul zilei sau de ocazie:

- De fiecare dată, înainte de a ne îmbrăca, ne asigurăm că igiena noastră corporală este perfectă, adică: părul este curat și pieptănat, fața și mâinile sunt curate, întregul corp este curat, unghiile, de asemenea, sunt curate și tăiate scurt. Pentru aceasta nu trebuie depus un efort prea mare. Trebuie doar să folosim cât mai multă apă și cât mai mult săpun. Ne spălăm obligatoriu dimineața, după ce ne trezim și seara, înainte de culcare, iar în timpul zilei, ori de câte ori este necesar. Să nu uităm să folosim periuța și pasta de dinți dimineața, seara și după fiecare masă (dacă este posibil).

Curățenia corporală este foarte importantă. Ea nu poate fi înlocuită cu nimic.

- Întotdeauna ne îmbrăcăm foarte curat. Toate hainele pe care le purtăm trebuie să fie perfect curate, indiferent dacă sunt vechi sau noi.

- Îmbrăcămintea trebuie să fie bine călcată. În niciun caz nu ne îmbrăcăm cu un lucru necălcat, cu gândul că „o să-și revină” în scurt timp.

- Încălțămintea trebuie să fie, de asemenea, curată. Nu ieșim din casă fără a ne face pantofii cu cremă. Iar crema de pantofi se aplică numai după ce am îndepărtat noroiul și praful de pe aceștia.

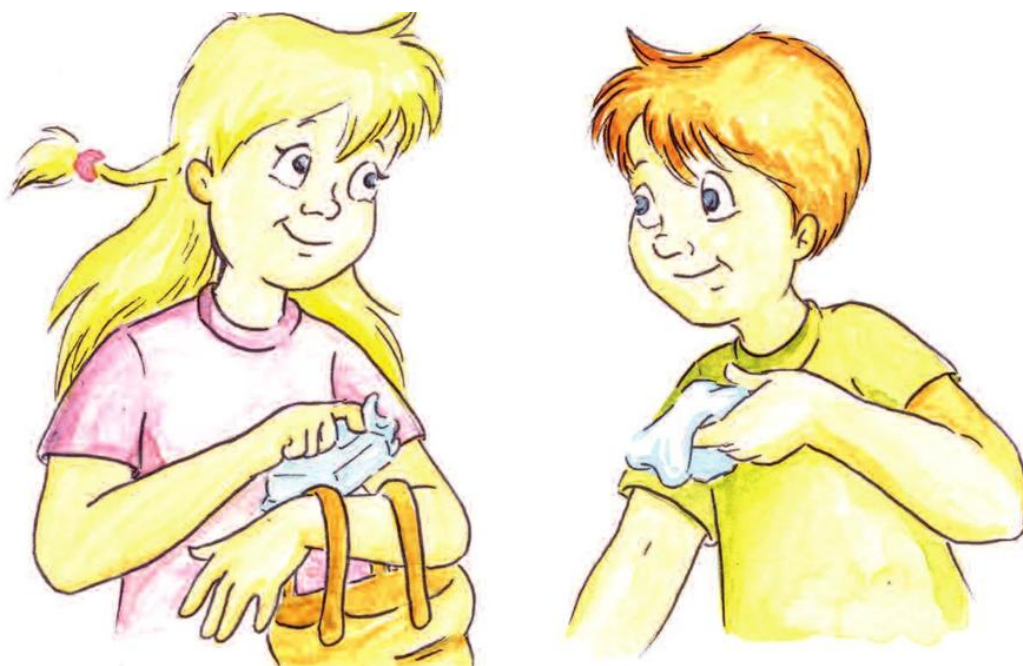
- Nu ne îmbrăcăm cu haine descusute. Dacă observăm că atârnă diverse ațe sau fire din hainele noastre, le îndepărtăm cu o foarfecă înainte de a le îmbrăca.

- Nu ne îmbrăcăm cu haine care au nasturi lipsă.

- Întotdeauna, trebuie să avem asupra noastră o batistă

curată și călcată sau un pachetel cu batiste din hârtie.

Hainele și încălțăminte pe care le folosim trebuie să fie confortabile și potrivite ca dimensiuni, nici prea largi, dar nici prea strâmte.

De asemenea, hainele trebuie să fie potrivite cu anotimpul în care ne aflăm și cu vremea din ziua respectivă; evident că nu vom purta bocanci vara, dar nici pantaloni scurți, iarna.

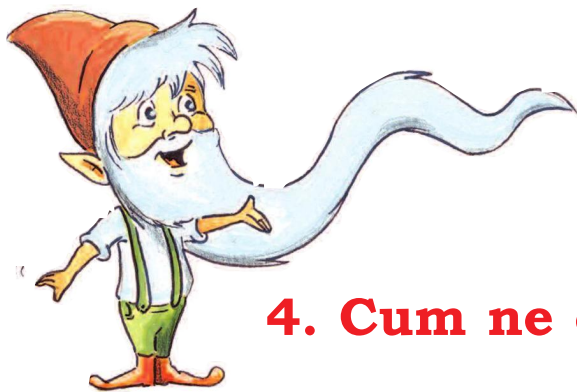
În unele situații trebuie să respectăm anumite reguli privind ținuta vestimentară, și anume:

- Pentru școală, ne îmbrăcăm în uniformă, dacă regulamentul școlii sau al clasei ne cere acest lucru. Dacă uniforma nu este obligatorie, atunci ne îmbrăcăm în haine cât mai confortabile și cât mai decente. Vom evita orice lucru excentric.

- Când mergem într-o vizită, la teatru sau la spectacol ne îmbrăcăm în hainele pe care le păstrăm special pentru aceste evenimente, cât mai elegante, cât mai frumoase și cât mai noi cu putință. Elegant nu înseamnă „cât mai multe zorzoane și cât mai multe culori”; dimpotrivă, cu cât ținuta noastră este mai simplă, cu atât este mai elegantă.

- La joacă, ne îmbrăcăm în haine cât mai comode pentru a ne putea mișca în voie. Cele mai indicate sunt treningurile.

- În excursii, vom avea o ținută sport. Fetele vor evita să plece la munte îmbrăcate în fuste sau rochii și cu pantofi cu toc.

4. Cum ne comportăm acasă?

Când ne trezim dimineața

Buna-cuviință trebuie să ne însoțească și acasă, din clipa în care ne trezim dimineața. Aceasta înseamnă că:

- Ne dăm jos din pat când sună ceasul deșteptător sau când cineva din familie vine să ne trezească. Dacă lenevim în pat, după ce ne-am trezit, nu ne facem niciun serviciu. Ba, mai mult, încurcăm și programul celorlalți membri ai familiei.

- Deschidem fereastra, indiferent cât de frig este afară și facem câteva exerciții de înviorare, timp de 5 – 10 minute. Nu ne ajutăm cu nimic dacă amânăm cele câteva minute de gimnastică pentru o altă zi.

- Așezăm în ordine lucrurile din cameră, punem așternuturile la aerisit și strângem patul. Nu lăsăm aceste sarcini în grija mamei sau a bunicii.

- Spunem „Bună dimineața” celorlalți membri ai familiei. Îi întrebăm dacă au dormit bine și dacă se simt bine.

- Nu uităm să folosim cât mai multă apă și cât mai mult săpun; de asemenea, nu renunțăm la spălatul pe dinți pentru niciun motiv.

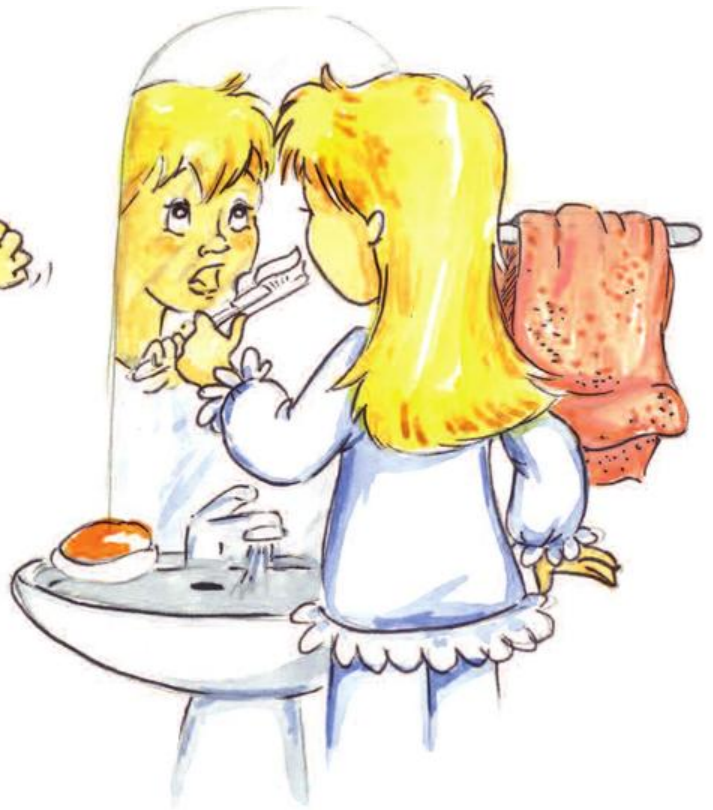
- Dacă avem timp, ajutăm la pregătirea micului dejun.

- Înainte de a ieși din casă, nu uităm să salutăm. Dacă toți membrii familiei sunt laolaltă, îi salutăm pe toți odată. Dacă nu, mergem să spunem „La revedere” fiecăruia în parte.

- La sosirea acasă, după ce îi salutăm pe toți cei prezenți, ne schimbăm hainele și le așezăm în ordine. Hainele cu care suntem îmbrăcați în casă trebuie să fie curate și decente.

- Ne asigurăm că în camera noastră este ordine și, în funcție de programul zilnic, ne organizăm ceea ce urmează să facem.

Politețea față de membrii familiei

Acasă suntem înconjurați de multă dragoste și căldură sufletească. Acest lucru nu ne dă, însă, dreptul de a ne purta oricum. Dimpotrivă. Trebuie să răspundem tot cu dragoste și cu multă, foarte multă politețe.

Așadar, atenție:

- Nu răspundem obraznic părinților, bunicilor sau fraților.
- Nu ridicăm tonul la părinți, bunici sau frați.
- Dacă avem frați (surori) mai mici, trebuie să-i ocrotim, să-i ajutăm, să le vorbim frumos.
- Ascultăm întotdeauna de sfaturile celor mai mari.
- Dacă facem vreo pozna și suntem certați, ne cerem scuze și ne străduim să nu repetăm boacănă.
- Nu-i deranjăm pe părinți sau pe bunici, când se odihnesc; nici când au musafiri.
- Pentru niciun motiv nu ne supărăm pe părinți sau pe bunici. Să nu uităm că ei ne doresc numai binele. Dacă suntem dojeniți, nu ne bosumflăm și nici nu-i certăm pe cei care ne fac observații. Să căutăm să luăm aminte la ceea ce ne spun părinții și bunicii.
- Nu așteptăm să ne spună părinții „Pregătește-ți temele pentru mâine!“, pentru a ne face lecțiile. Aceasta trebuie să fie grija noastră și nu a lor. De asemenea, nu așteptăm să ne roage părinții să ne facem ordine în propria cameră și în lucrurile personale. Și aceasta – tot grija noastră trebuie să fie.
- Ori de câte ori este ziua de naștere sau ziua onomastică a unui membru al familiei, nu uităm să-i spunem „La mulți ani!“ încă de dimineață. Dacă pentru persoana sărbătorită ceilalți membri ai familiei pregătesc o surpriză (un cadou, o petrecere, o excursie), le dăm o mână de ajutor, după puterile noastre. Dar, trebuie să fim foarte atenți să nu divulgăm surpriza față de persoana sărbătorită!
- Nu uităm să oferim mamei, bunicii și surorilor câte un mărtișor în ziua de 1 Martie și câte o floare în ziua de 8 Martie!

Aça da!

• Când primim un cadou, spunem: „Mulțumesc“. Nu este politicos să spunem: „Nu-mi place“ sau „Aș fi preferat altceva“. Dimpotrivă, trebuie să ne arătăm foarte bucuroși pentru darul primit; chiar dacă în sufletul nostru nu suntem foarte încântați, trebuie să apreciem gestul căci, în definitiv, gestul contează (și nu cadoul în sine)!

Să nu uităm de vecini!

Buna-cuviință ne cere:

- Să nu-i deranjăm pe vecini în timpul orelor de odihnă, făcând gălăgie, jucându-ne zgomotos, programând orele de pian etc.
- Să nu ascultăm muzică dând sonorul foarte tare.
- Să nu aruncăm hârtii, ambalaje sau altele asemenea în curtea vecinului.
- Să nu scuturăm covoare, fețe de masă etc., peste rufele curate puse la uscat de vecini.

- Să vorbim politicos și să evităm să ne certăm vreodată cu vecinii.
- Să nu-i sâcâim cu telefoane sau vizite pentru a le cere diverse lucruri cu împrumut.
- Pe vecini trebuie să-i ajutăm, în limita posibilităților, indiferent de oră și indiferent de problemă. De asemenea, dacă observăm ceva în neregulă la casa vecinului, trebuie să anunțăm imediat părinții sau alți vecini. De exemplu, dacă observăm că iese fum din casa vecinului (sau alte asemenea situații) nu ne prefacem că n-am observat. Dimpotrivă, cerem imediat ajutorul celor din jur.
- Pe scări și în lift, îi salutăm obligatoriu pe vecini.
- Nu blocăm liftul la un anumit etaj pentru a ne amuza. Nu ne jucăm cu liftul, urcând și coborând de nenumărate ori.
- Păstrăm curățenia în lift, pe scări și în toate celelalte spații folosite în comun cu vecinii.

5. Cum mâncăm?

Când suntem la masă, acasă sau în vizită, respectăm următoarele reguli:

- Renunțăm la orice năzdrăvănie cât timp suntem așezați la masă.

- Ocupăm scaunul indicat de cel care așază masa: mama, bunica, gazda etc.

- Așteptăm să se așeze toți la masă și numai după aceea începem să mâncăm. Dacă suntem în vizită, începem să mâncăm numai după ce ne invită gazda.

- Folosim tacâmurile: lingura, cuțitul, furculița, lingurița. Este bine ca, acasă, să exersăm cât mai mult în această direcție, adică în folosirea tacâmurilor.

- Nu batem în masă, în pahare sau în farfurii cu tacâmurile; nici nu gesticulăm cu tacâmurile în mână.

- Dacă mâncarea este fierbinte, nu suflăm în ea, pentru a o răci; pur și simplu așteptăm să se răcească.

- Nu ne așezăm coatele pe masă. Când mâncăm, ne putem sprijini antebrațele de marginea mesei.

- Tacâmurile, paharele și ceștile se țin cu toată mâna, cu degetele strâns unite, fără a ridica degetul mic. Nu le ținem nici foarte strâns, cu mâna făcută pumn, nici prea lejer, pentru a nu le scăpa la cea mai mică mișcare.

- Lingura, lingurița și cuțitul se țin întotdeauna în mâna dreaptă.

- Furculița se ține în mâna stângă la felurile de mâncare pentru care folosim în același timp și cuțitul (friptură, sarmale, roșii, cașcaval etc.). Când mâncăm numai cu furculița, o ținem în mâna dreaptă.

- Atunci când rupem pâinea și când bem, sprijinim cuțitul și furculița de marginea farfuriei.

- Când am terminat de mâncat, cuțitul și furculița se așază în farfurie, paralel.

- Nu introducem cuțitul în gură pentru niciun motiv.
- Cuțitul se ține de mâner.
- Lingura, lingurița și furculița se ridică la gură. În același timp, ne și aplecăm foarte puțin.
- Nu ținem cu mâna farfuria din care mâncăm.
- Nu înclinăm farfuria pentru a lua ultima picătură de ciorbă sau supă.
- Pâinea se ia din coșul de pâine cu mâna. Nu cu furculița și nici cu cuțitul.
- Nu mușcăm din pâine. Rupem cu amândouă mâinile, pe măsură ce avem nevoie, bucăți potrivite din felia de pâine. Nu rupem pâinea cu o singură mână și nici nu o tăiem în bucățele cu cuțitul.
- Nu vorbim cu gura plină.
- Folosim ori de câte ori este nevoie șervețelele sau șervețele. Obligatoriu, le folosim înainte de a bea.
- Șervetele (din pânză) se așază pe picioare (în poală), înainte de a începe să mâncăm. Sau, pur și simplu pe masă, lângă farfurie, pentru a le avea la îndemână. Nu se prind de gulerul cămășii și nici nu se agață de nasturii bluzei.
- Nu bem când avem gura plină.
- Mestecăm mâncarea, având buzele lipite, fără a plescăi.
- Supa și ciorba se mănâncă fără a sorbi zgomotos. De asemenea, laptele și ceaiul se beau fără a sorbi zgomotos din cană.
- Se mănâncă cu mâna: sandvișurile, pateurile, fursecurile, alunele, strugurii, cireșele, vișinele, căpșunile (dacă nu s-a pus frișcă deasupra).
- Se mănâncă cu lingurița: ouăle moi, tortul, înghețata, orezul, grișul cu lapte, budinca.
- Merele și perele se taie în patru pentru a putea fi curățate de sâmburi. Dacă le curățăm de coajă, aceasta se pune în farfurie și nu pe fața de masă.
- Portocalele și mandarinele se curăță de coajă cu cuțitul.
- Când ne ridicăm de la masă avem grijă să nu tragem după noi fața de masă.

Acasă, ajutam la strângerea mesei, fără a aștepta să fim rugați de mama. Dacă suntem în vizită, după ce ne-am ridicat de la masă nu ne oferim să strângem masa sau să spălăm vasele. Acestea sunt problemele gazdei.

Aşa nu!

Aça da!

Aşa mı!

6. Pe stradă

- Pe stradă trebuie să avem o ținută corectă și firească. Mersul trebuie să aibă un ritm normal. Nu alergăm, dar nici nu mergem în pași de melc. Nu trebuie să-i deranjăm pe ceilalți pietoni.

- Dacă din greșeală lovim pe cineva, neapărat ne cerem scuze.

- Suntem foarte atenți când traversăm strada și nu ne aventurăm să „tăiem” calea mașinilor sau tramvaielor. Nu trebuie să contăm niciodată pe faptul că șoferii ne văd și vrând-nevrând vor opri. Este posibil să nu fim văzuți de șoferi sau este posibil ca șoferul să nu poată opri mașina din cauza unei defecțiuni.

Deci, traversarea străzii o facem numai în locurile indicate și numai la culoarea verde a semaforului, când mașinile sunt oprite. Dacă nu există semafor, traversăm prin locurile special marcate (pe zebră). Traversăm repede, fără să ne oprim, dar numai după ce ne-am asigurat că nu vin mașini nici din stânga, nici din dreapta.

- Pe stradă nu ne oprim pentru a sta de vorbă. Dacă totuși o facem, trebuie să ne retragem într-un loc, astfel încât să nu-i deranjăm pe ceilalți, blocând trotuarul.

- Nu vorbim tare, nu fluierăm, nu aruncăm pe jos hârtii, semințe sau orice altceva care nu ne folosește. Așteptăm să găsim un coș pentru gunoi.

- Buna-cuviință cere să nu mâncăm pe stradă. Dacă totuși nu rezistăm tentației unei înghețate, putem mânca, retrăgându-ne într-un colț, astfel încât să mâncăm cât se poate de discret.

- Dacă ne întâlnim cu persoane cunoscute, salutăm și răspundem la salut.

- Nu intrăm în vorbă cu persoane necunoscute. Dacă totuși acest lucru se întâmplă, nu plecăm alături de o persoană necunoscută, indiferent de motivul invocat de aceasta, deoarece poate fi foarte periculos.

Aça da!

7. În mijloacele de transport în comun

Politețea nu trebuie să ne părăsească nici dacă uneori așteptăm în stație cam mult și nici dacă este mare aglomerație în mijloacele de transport.

- Așadar, urcarea și coborârea se fac prin locurile indicate. Dacă printr-o singură ușă unii coboară, iar alții urcă, se acordă întâietate celor care coboară.

- Atât la urcare, cât și la coborâre nu ne facem loc cu coatele și nu-i împingem pe ceilalți.

- Dacă există locuri libere nu ne repezim să punem stăpânire pe ele, ci dăm întâietate persoanelor în vârstă, persoanelor cu copii în brațe, infirmilor și femeilor. Dacă suntem așezați pe scaun, ne ridicăm și le oferim locul nostru.

- Suntem atenți să nu-i deranjăm pe ceilalți prin gesturi sau vorbe; dacă totuși o facem, ne cerem imediat scuze.

- Dacă suntem însoțiți, nu vorbim tare și nu vorbim despre problemele personale sau familiale.

- Păstrăm curățenia; nu aruncăm nimic pe jos, chiar dacă considerăm că nu ne vede nimeni.

Aşa mı!

Aça da!

Aşa mı!

8. La școală

În timpul orelor de curs

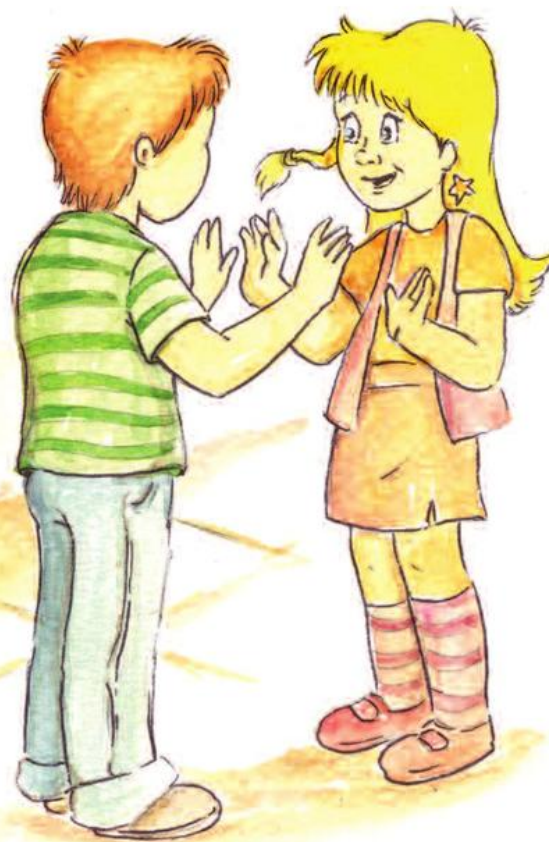
- Intrăm în clasă imediat ce clopoțelul anunță sfârșitul recreației.
- Păstrăm liniștea și suntem cât se poate de atenți la oră.
- Nu vorbim cu colegii, nu le trimitem bilețele, nu le facem diverse semne.
- Nu întrerupem profesorul.
- Dacă avem de întrebat ceva, ridicăm mâna. Vorbim după ce avem permisiunea profesorului.
- Dacă tușim sau strănutăm, obligatoriu ne acoperim gura cu batista, sau cu mâna, în cazul în care ne lipsește batista.
- Dacă avem o problemă – ne simțim rău sau dorim să mergem la toaletă – ridicăm mâna și rugăm profesorul să ne permită să ieșim pentru câteva minute.

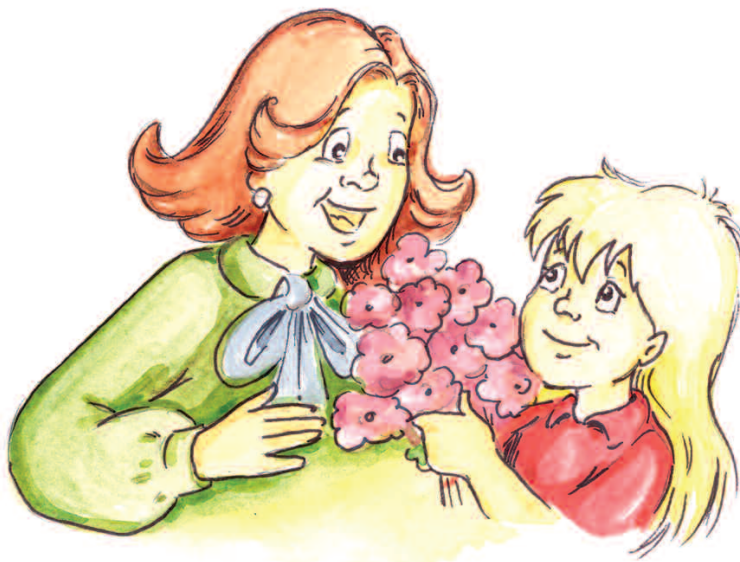
În timpul recreațiilor

- Nu uităm că ne aflăm în școală.
- Păstrăm curățenia și evităm să producem vreo stricăciune: nu spargem geamurile, nu scriem pe pereți, nu scrijelim mobilierul sau pereții, nu rupem perdelele.
- Nu ne încăierăm, nu ne îmbrâncim, nu punem piedici colegilor, căutând să ne amuzăm.
- Nu fluierăm, nu țipăm, nu vorbim urât.
- Pentru niciun motiv nu facem glume pe seama colegilor bolnavi sau care suferă de vreo infirmitate. Dimpotrivă! Cu aceștia trebuie să ne purtăm cu o grijă deosebită. Vom fi atenți să nu-i izolăm, ci să-i tratăm ca pe toți ceilalți.

Aşa da!

Dascălii noștri

Față de cadrele didactice trebuie să ne comportăm foarte politicos. Dacă acasă scăpările ne sunt trecute cu vederea mai ușor, la școală, impolitețea devine o problemă foarte serioasă.

Deci, față de dascălii noștri ne purtăm cu multă grijă:

- Îi salutăm când îi întâlnim.
- Le vorbim politicos; ne adresăm întotdeauna cu „Dumneavoastră” și niciodată cu „Tu”.
- Formulele de adresare sunt: Doamnă (domnișoară) învățătoare; Domnule învățător; Doamnă (domnișoară) profesoară; Domnule profesor; Doamnă directoare, Domnule director.
- Ori de câte ori cerem ceva, spunem: „Vă rog”. De exemplu, dacă în timpul orei de curs nu am înțeles ceva și dorim explicații suplimentare vom spune: „Doamnă învățătoare, vă rog să mai explicați o dată...”. Ori de câte ori greșim sau deranjăm cu ceva, ne cerem scuze: „Vă rog să mă scuzați!”.
- Nu uităm să oferim câte o floare doamnelor învățătoare și doamnelor profesoare de 8 Martie și câte un măștișor de 1 Martie.
- Politicoși trebuie să fim și cu toate celelalte persoane din școală: cu doamnele/domnii directori, cu doamnele secretare, cu doamna bibliotecară, cu doamna doctor și cu doamna asistentă de la cabinetul medical, cu cei care asigură paza și cu personalul care asigură curățenia în școală.

Deci, salutăm toate aceste persoane, le vorbim frumos, adresându-ne cu „Dumneavoastră”, suntem cât se poate de respectuoși.

9. În vizită

Mergem în vizită doar dacă suntem invitați. La persoanele foarte apropiate – bunici, rude – putem merge fără a fi invitați. În această situație este însă bine să dăm un telefon, pentru a ne anunța vizita.

Vizite inopinate facem doar în situații deosebite: pentru a anunța un accident, un deces, pentru a cere un ajutor într-o situație urgentă etc.

Când facem o vizită, în urma unei invitații, vom avea grijă:

- Să fim punctuali. Să ne reamintim că putem întârzia 10 – 15 minute, dar nu este politicos să mergem mai devreme de ora fixată.

- Să salutăm gazda și invitații deja prezenți.

- Să felicităm persoana sărbătorită și să-i oferim cadoul.

În tot timpul vizitei vom fi atenți să nu deranjăm gazdele sau pe ceilalți invitați.

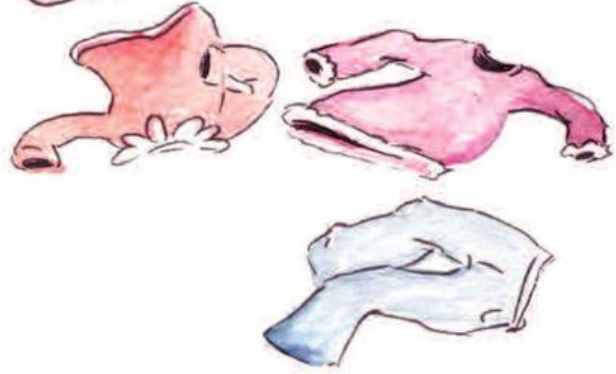
- La masă ne așezăm pe scaunul indicat de gazdă. Dacă nu ne convine locul, păstrăm doar pentru noi acest lucru și nu comentăm, nu vociferăm, nu facem atmosferă pentru a primi un loc mai bun.

- Acceptăm mâncarea și băutura pe care ni le oferă gazda. Nu facem mofturi. Dacă, de exemplu, suntem întrebați: „Ce preferi, Coca-Cola sau Fanta?“, o să răspundem, alegând una din cele două băuturi oferite. În niciun caz nu cerem altceva, spre exemplu Pepsi. Deci, nu răspundem: „Nu-mi place nici Coca-Cola și nici Fanta. Eu beau numai Pepsi.“ Ar fi o dovadă de lipsă de educație. Putem cere însă, fără opreliște, apă. Dar, atenție: cerem apă și nu apă minerală! Este posibil ca gazda să nu aibă apă minerală. La fel procedăm și cu mâncarea: mâncăm din ceea ce ne oferă gazda și nu cerem altceva.

- Începem să mâncăm numai după ce gazda ne invită în acest sens. Este politicos să mâncăm tot (sau aproape tot) ce

Aşa mı!

Aça da!

avem în farfurie. Este nepoliticos și chiar o jignire la adresa gazdei să nu ne atingem de mâncare.

Dacă mâncarea este servită în platouri și trebuie să ne punem singuri în farfurie, vom lua din platou porția care este în dreptul nostru. Nu începem să răscolim mâncarea din platou pentru a găsi – spre exemplu – cea mai mare friptură.

În timpul mesei, avem grijă să mâncăm folosind tacâmurile. Nu uităm să folosim șervetul sau șervețelele.

Mâncăm și bem cu gesturi firești. Nu trebuie să fim crispați sau rigizi.

- Nu vorbim mai tare și mai mult decât toți ceilalți.
- Dacă vărsăm un pahar sau pătăm fața de masă cu mâncare, ne vom cere scuze față de gazdă. Atenție! Nu intrăm în panică pentru greșeala comisă, nici nu exagerăm, scuzându-ne din 5 în 5 minute.

Este politicos față de gazdă să lăudăm preparatele cu care am fost serviți.

Alte reguli de politețe pe care trebuie să le respectăm în timpul unei vizite:

- Nu intrăm într-o cameră fără a fi invitați de către gazdă. Rămânem în camera în care ne conduce gazda, după ce ne-a primit.

- Nu cotrobăim prin lucrurile din casă. Nu deschidem dulapurile și sertarele pentru niciun motiv din lume.

- Nu criticăm gazda sau invitații. Spre exemplu, nu-i vom spune gazdei: „Ce urât îți stă cu această bluză!“. Fie îi spunem câteva cuvinte frumoase, fie ne abținem de la comentarii.

- Nu vorbim urât despre casa în care ne aflăm și despre lucrurile din această casă. De exemplu, sub nicio formă nu vom spune: „Ce covor urât aveți în această cameră!“. Asemenea comentarii nu se fac.

- Nu ne certăm cu gazda sau cu ceilalți invitați.
- Dacă ne place foarte mult un lucru aflat în casa gazdei (o carte, un bibelou, un joc etc.), în niciun caz nu punem stăpânire pe el. Putem să ne arătăm admirația cu voce tare, dar nicidecum nu-i vom cere gazdei să ni-l dăruiască. Deci, niciodată nu vom spune: „Vai, ce tablou frumos! Nu mi-l dați mie?“

- Nu folosim telefonul gazdei fără a-i cere permisiunea. Dacă am obținut-o, nu începem să ne sunăm toți prietenii. Deci,

folosim telefonul numai pentru o comunicare foarte importantă, care nu suportă amânare. Convorbirea va fi foarte scurtă.

- Nu stăm bosumflați sau posomorâți în timpul vizitei. Trebuie să fim veseli, binedispuși și comunicativi.

- Nu acaparăm discuțiile, adică nu vorbim numai noi, reducându-i la tăcere pe ceilalți. Nu cădem nici în cealaltă extremă, respectiv, nu stăm tăcuți, fără să scoatem vreo vorbă. Nici nu-i punem pe ceilalți în situația de a ne smulge cu cleștele un cuvânt sau o frază.

- Nu plecăm acasă în timpul mesei și nici imediat după masă.

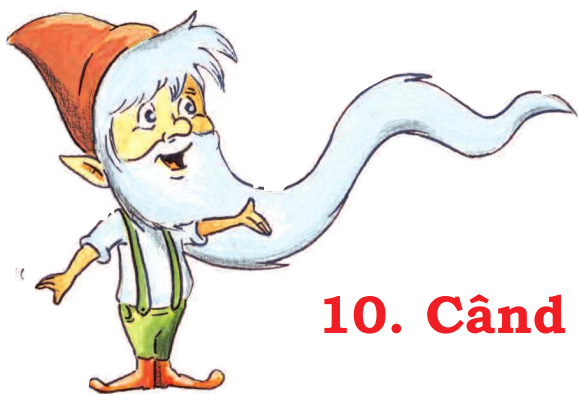
- Nu rămânem prea mult, dacă toți ceilalți musafiri au plecat. De obicei, o vizită durează între 1 și 3 ore.

- La plecare ne luăm rămas bun de la gazdă și de la oaspeții care sunt încă prezenți. Gazdei trebuie să-i adresăm câteva cuvinte de mulțumire, asigurând-o că totul a fost excelent și că ne-am simțit foarte bine. Atenție, nu ne cerem scuze pentru deranj! Doar am răspuns unei invitații când am venit în vizită! Dar, dacă am produs vreo stricăciune (am spart un pahar, am vărsat o farfurie cu mâncare) putem să ne cerem scuze pentru incident și înainte de a pleca, chiar dacă am făcut-o la momentul producerii acestuia.

- La plecare, avem grijă să nu luăm din greșeală lucruri care nu ne aparțin (haina unui alt invitat, mânușile gazdei etc.). De asemenea, trebuie să avem grijă să nu ne uităm lucrurile personale.

10. Când avem musafiri

Musafiri poftiți și musafiri... nepoftiți

Musafirii sunt de mai multe „feluri”:

- Cei care vin în urma unei invitații ce le-am adresat-o noi sau familia noastră.

- Cei care ne anunță printr-un telefon că doresc să ne facă o vizită. Într-o asemenea situație nu spunem niciodată: „Nu veniți, pentru că noi plecăm de acasă!” Dimpotrivă, le spunem că sunt bine-veniți oricând. Este însă bine să-i întrebăm în ce zi și la ce oră cred că pot veni. Dacă programul nostru ne permite să-i primim, le spunem „Veniți, vă așteptăm!”. Dacă exact în ziua și la ora respectivă avem programat altceva, le spunem pe un ton politicos: „Îmi pare rău, dar chiar la ora aceea sunt programat la dentist (sau în altă parte) și nu pot anula programarea. Hai să stabilim o altă zi.”

Deci, când cineva vrea să ne facă o vizită, nu spunem „Nu”. Dar, putem – pe un ton politicos – să modificăm ziua și ora vizitei propuse.

- Cei care sună la ușă fără să fi fost invitați și fără să ne fi anunțat. Pe aceștia nu trebuie să-i catalogăm drept „persoane needucate”. Este posibil ca o problemă foarte urgentă să-i fi adus în pragul casei noastre.

Cum ne comportăm cu musafirii?

Așadar, când un musafir – invitat sau nu – sună la ușă, prima regulă spune: „Întâmpinați-i cu zâmbetul pe buze!”.

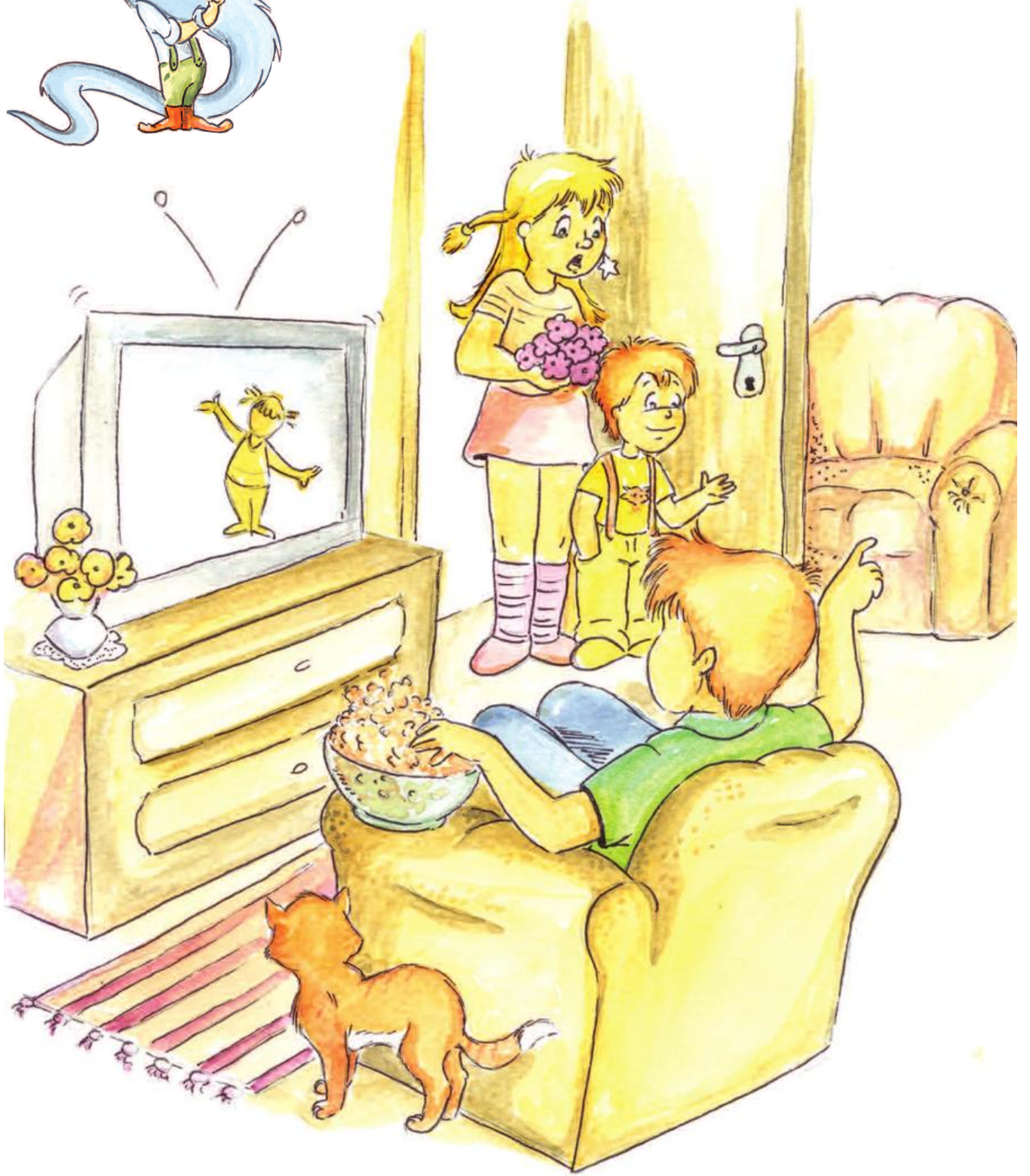
Apoi, vin următoarele reguli:

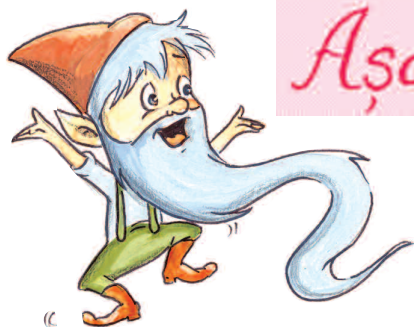
- Ținuta noastră trebuie să fie decentă și curată.
- Musafirii sunt imediat poftiți în casă. Sunt invitați să se facă comozi. Le luăm hainele și le punem în cuier.

Aşa nu!

Aşa da!

- Nu le cerem musafirilor să se descalțe.
 - Îi conducem în camera potrivită pentru primirea oaspeților – de regulă în camera de zi sau în sufragerie. Nu este politicos să-i invităm în bucătărie sau în dormitor.
 - Pe noii veniți îi prezentăm celor prezenți – evident, dacă nu se cunosc.
 - Îi invităm să ia loc, indicându-le printr-un gest discret unde să se așeze. Atenție! Nu-i ținem în picioare, gândindu-ne că se vor așeza ei când vor dori. Deci, trebuie să-i invităm să se așeze.
- În cazul musafirilor care au venit ca urmare a invitației noastre, trebuie să ne comportăm astfel:
- Dacă primim un cadou, deschidem pachetul pentru a vedea ce am primit. Facem acest gest de față cu toți ceilalți, inclusiv față de persoana care ne-a dat cadoul. Spunem „Mulțumesc” și ne arătăm încântați de ceea ce am primit. Dacă primim flori, ne scuzăm pentru câteva clipe și așezăm florile într-o vază în care mai întâi am pus apă.
 - În timpul servirii mesei, dacă un musafir sparge un pahar sau scapă pe jos un tacâm, îi vom spune: „Nu este nimic. Nu vă faceți griji, i se poate întâmpla oricui.” Și imediat îi înlocuim paharul sau tacâmul. Dacă, cumva, musafirul se oferă să ne plătească paharul spart, refuzăm politicos.
 - Nu ne lăudăm cu mâncărurile și băuturile pe care le punem pe masă. Îi lăsăm pe oaspeți să ne laude.
 - Nu aducem animalele de casă în camera în care se servește masa.
 - Cât timp avem oaspeți în casă, trebuie să fim veseli, amabili, atenți cu fiecare musafir în parte.
 - Nu intrăm în discuții contradictorii cu musafirii; nu le facem observații și nu-i criticăm.
 - Dacă între invitați se naște o discuție contradictorie care riscă să se transforme în ceartă, cu tact și blândețe, încercăm să aplanăm situația.
 - După ce toți musafirii au terminat de mâncat ultimul preparat pus pe masă, îi putem invita (dacă spațiul ne permite) să ia loc într-o altă cameră, unde petrecerea poate continua.
 - Și în cazul în care avem musafiri neanunțați trebuie să le oferim ceva de băut și de mâncat: un ceai, niște fructe, prăjituri,

alune sau alte asemenea. În niciun caz nu-i vom întreba: „De ce ați venit?“. Așteptăm să ne spună din proprie inițiativă motivul vizitei.

- Cât timp avem musafiri, ne ocupăm numai de ei. Deci, nu citim, nu ne uităm la televizor, nu ne ocupăm de curățenie, într-un cuvânt – nu-i neglijăm pe oaspeți.

- Nu ne uităm niciodată la ceas în prezența musafirilor. Un asemenea gest arată că ne-am plictisit de oaspeții noștri și că abia așteptăm să plece. De asemenea, nu căscăm, pentru că și acest gest ar arăta că ne-am cam plictisit.

- La plecarea musafirilor este politicos să spunem: „Vă mulțumim că ați venit!“ sau „Vă mulțumim că ați răspuns invitației noastre!“.

- Musafirii trebuie conduși cel puțin până la ieșirea din locuința noastră. Îi putem conduce și până la lift, la ieșirea din bloc sau până la poartă.

11. Despre cadouri

De nenumărate ori oferim și primim cadouri.

Când oferim cadouri?

De regulă, oferim cadouri cu anumite ocazii: la zile de naștere, la zile onomastice, de 1 și 8 Martie, la sărbătorile Crăciunului și ale Paștelui, la sărbătorirea unor evenimente, cum ar fi: câștigarea unui concurs, reușita la un examen, aniversarea unui număr de ani de la căsătorie etc.

Persoanelor foarte apropiate le putem oferi oricând un cadou, nu doar la ocaziile amintite mai sus.

Când și cui oferim cadouri?

Cadouri oferim tuturor, ori de câte ori este cazul.

De exemplu, dacă pe 8 Martie îi oferim mamei un buchet de flori și pe 10 martie este ziua ei de naștere, îi vom dărua un cadou și în această zi.

Oferim cadouri:

- Când suntem invitați de cineva care sărbătorește un eveniment. Cadoul îl oferim sărbătoritului (coleg, prieten, rudă, vecin). Este elegant să oferim un buchet de flori și mamei acestuia.

- Când este ziua de naștere sau ziua onomastică a celor mai buni prieteni sau colegi. Acestora le putem oferi un mic dar, chiar dacă nu ne invită acasă pentru a sărbători evenimentul.

- Membrilor familiei noastre, ori de câte ori există un prilej.

Ce cadouri oferim?

Când alegem un cadou ne gândim în primul rând la persoana pentru care îl cumpărăm. Încercăm să ținem cont de preferințele și dorințele acesteia.

Astfel:

- Pentru copii, cele mai potrivite cadouri sunt: jucăriile, dulciurile, cărțile, revistele, jocurile, casetele video sau audio înregistrate, instrumentele de scris, de desenat și de colorat. Vom ține cont de vârsta copilului, de preocupări, de înclinațiile sale către un anumit domeniu. Celor apropiați le putem oferi și diverse articole de îmbrăcăminte – un fular, o căciuliță, mănuși, o geantă, un tricou etc.

- Pentru doamnele învățătoare și doamnele profesoare un buchet de flori este potrivit în orice ocazie: la începerea unui nou an școlar, de Ziua Femeii (8 Martie), la încheierea anului școlar, la serbările școlare, cu ocazia zilei de naștere sau a celei onomastice.

Există obiceiul ca elevii unei clase să-și propună să facă un cadou, din partea clasei, doamnei învățătoare sau doamnei diriginte. În această situație se pot oferi: o carte, un stilou, un bibelou, un articol de artizanat, un album de artă, un CD/DVD cu muzică. Este frumos ca darul oferit să fie însoțit de o felicitare, în care scriem câteva rânduri. Sub aceste rânduri, toți elevii din clasă își scriu numele și prenumele.

- Nu se oferă produse cosmetice (săpun, deodorant, șampon etc.) și nici articole de îmbrăcăminte. Este nepolitic.

Să nu uităm, cu ocazia zilei de 1 Martie, să oferim câte un măștișor tuturor doamnelor învățătoare și profesoare.

- Pentru domnii învățători și domnii profesori procedăm exact ca în cazul doamnelor învățătoare și profesoare, cu două excepții: nu le oferim măștișoare și nici flori (sau alte cadouri) de 8 Martie.

- Pentru cineva din familie cel mai bine este să discutăm cu ceilalți membri ai familiei problema cadoului pentru persoana sărbătorită. Putem alege – pe lângă cărți, bibelouri, articole de artizanat – și articole de îmbrăcăminte sau produse cosmetice. Important este să alegem un dar cât mai potrivit pentru persoana care urmează să-l primească.

Atenție!

Nu oferim în dar obiecte foarte scumpe, viețuitoare (pisici, câini, papagali etc.), băuturi alcoolice.

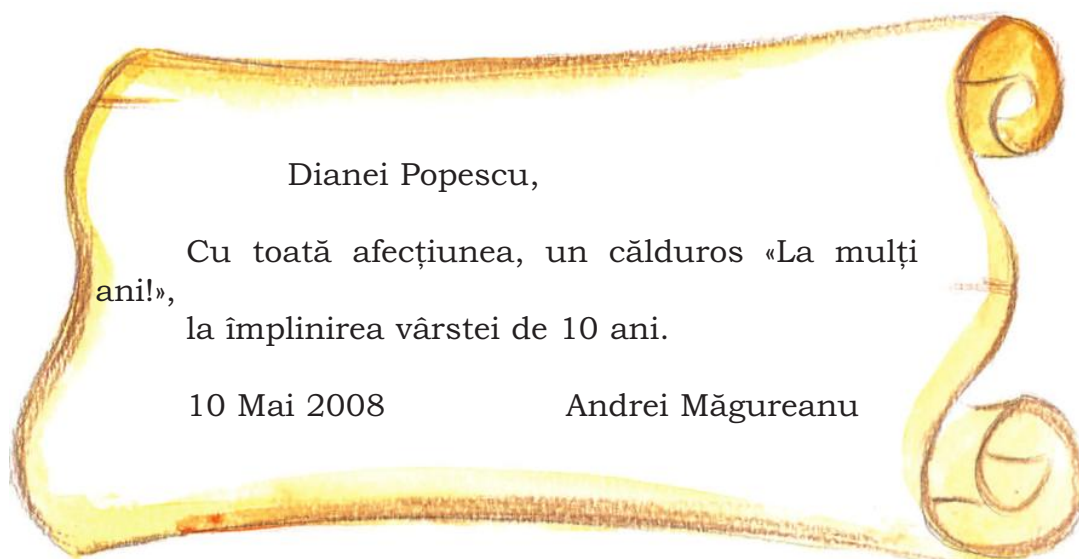
Cel mai bine este să mergem în magazinele specializate pentru cadouri. Acolo vom găsi cu siguranță ceea ce căutăm.

Cum oferim cadourile?

Cadourile se oferă ambalate. Ambalajul trebuie să fie cât mai frumos.

- Cărțile se pot oferi fără a fi ambalate. Nu scriem dedicații pe cărți. Dacă totuși, ținem neapărat să scriem o dedicație, aceasta se scrie pe pagina 1 sau 3 a cărții; textul trebuie să fie scurt și să cuprindă numele persoanei căreia îi oferim cartea, o urare sau un gând bun, data și semnătura.

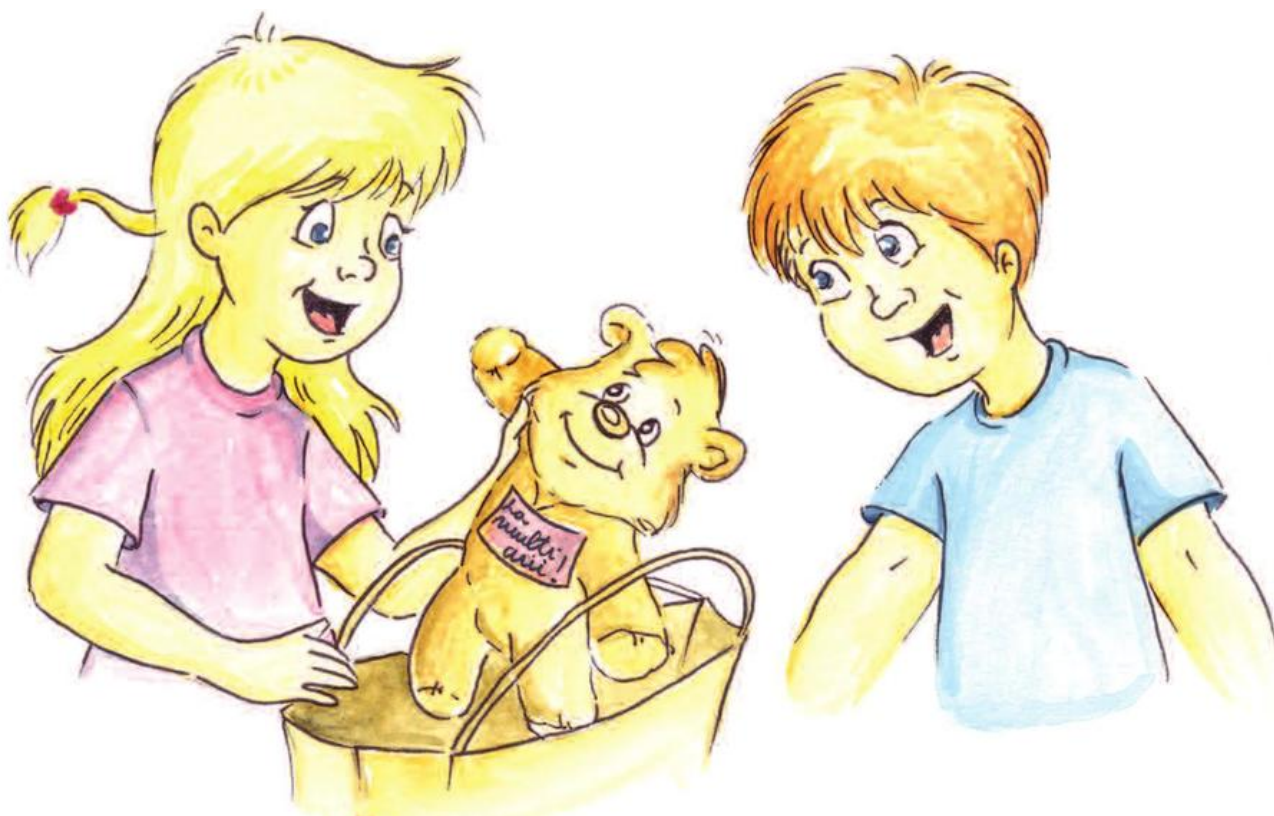
De exemplu:

- Florile le putem oferi ambalate numai dacă ambalajul este transparent; în caz contrar, le oferim fără ambalaj. Florile se oferă în număr impar. Buchetul va conține număr par de flori numai când mergem la o înmormântare. Acest obicei nu este răspândit în toată Europa. De exemplu, în Olanda, florile se oferă în număr par indiferent de prilej. Prospețimea florilor este o altă condiție

care trebuie respectată. Nu se oferă flori artificiale (din hârtie, material plastic etc.). Buchetul se oferă cu florile îndreptate în sus.

- Orice cadou se oferă natural, cu gesturi firești, chiar persoanei căreia îi este destinat. Nu facem gesturi teatrale, nu vorbim foarte tare, pentru a observa toată lumea că oferim un cadou. În niciun caz nu lăsăm cadoul undeva, pe o masă, spunându-i sărbătoritului: „Vezi, ți-am lăsat cadoul acolo, pe masă.“ Este nepoliticos.

Cum primim cadouri?

Când primim un cadou mulțumim imediat. Să ne reamintim că florile se despachetează și se pun într-o vază cu apă; celelalte cadouri se despachetează când le primim, de față cu persoana sau persoanele de la care le-am primit. Ne manifestăm bucuria și admirația pentru ceea ce am primit.

În niciun caz nu spunem ceva de genul: „Nu e ceea ce-mi doream!“ sau „Nu e prea grozav!“. Ar fi o teribilă impolitețe și o jignire la adresa celui care ne-a oferit cadoul.

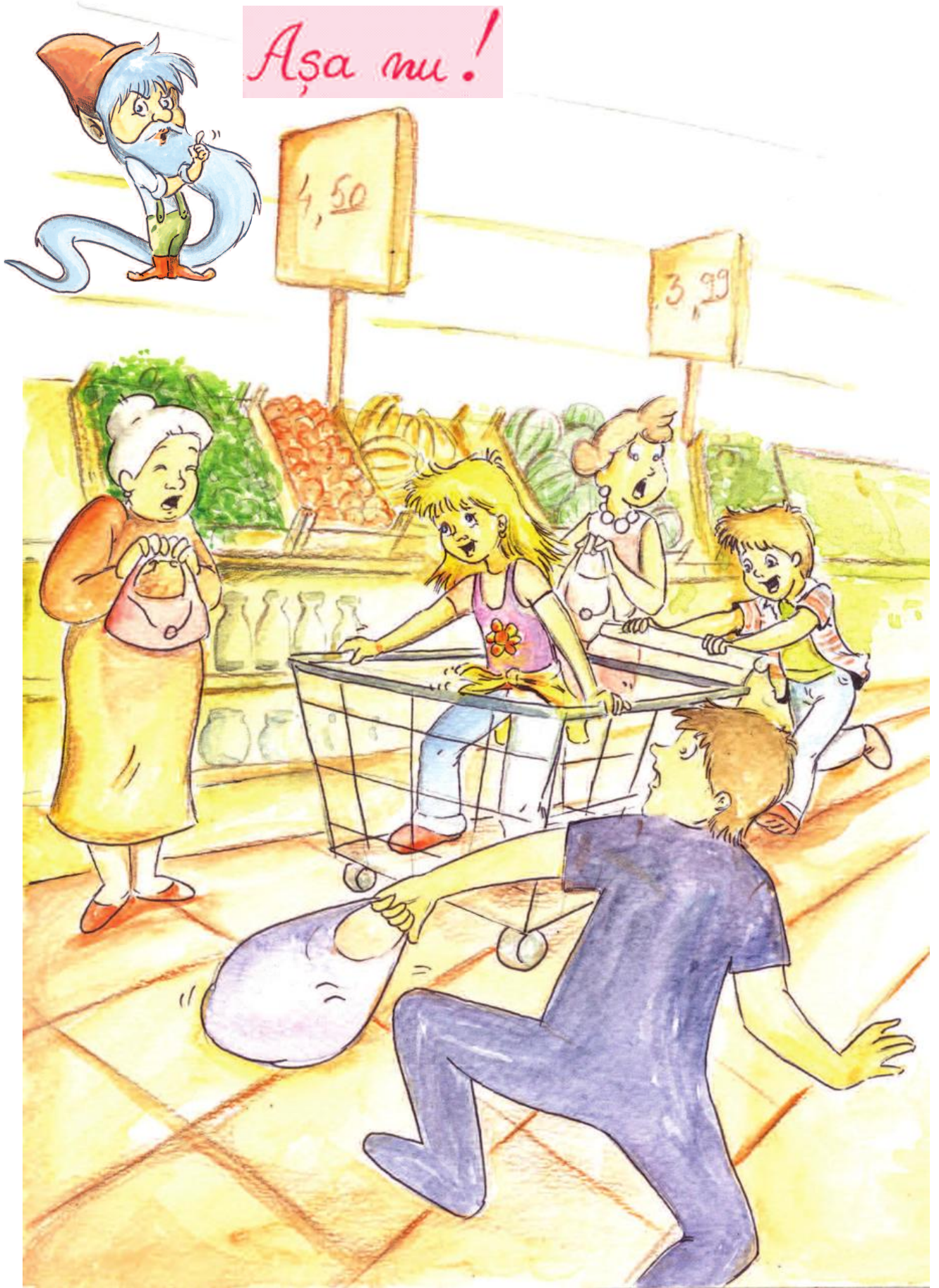

12. În magazine

- În ușa magazinului, dăm prioritate celor care ies.
- În magazinele mici, salutăm vânzătorul atât la intrarea, cât și la ieșirea din magazin. În magazinele mari, salutăm doar vânzătorul căruia ne adresăm.
- Nu trecem în fața altor persoane care stau la rând pentru a fi servite. Dacă dorim să cedăm locul nostru unei persoane care se află în urma noastră, o putem face.

- Ne adresăm vânzătorului amabil, cu zâmbetul pe buze și pe un ton politicos. Este bine să ne hotărâm cât mai repede asupra lucrurilor pe care le cumpărăm, mai ales dacă sunt și alte persoane care așteaptă la rând.
- Chiar dacă nu cumpărăm nimic, îi mulțumim vânzătorului pentru osteneală.
- Nu atingem cu mâna mărfurile alimentare neambalate: pâine, cornuri, biscuiți, rahat, bomboane etc.
- Nu ne certăm cu vânzătorul sau cu ceilalți cumpărători.
- Când plătim, verificăm restul primit, în fața vânzătorului. Dacă nu primim restul corect, ne adresăm imediat vânzătorului, pe un ton cât mai politicos.

Aça da!

13. La cinematograf, la teatru, la spectacole și la expoziții

Înainte de spectacol

- Prima regulă este: „Să fim punctuali!”. Vom avea grijă să ajungem cu circa 10 – 15 minute înainte de ora începerii spectacolului. Dacă am întârziat și spectacolul a început, aplicăm regulile învățate la capitolul 2. – „Punctualitatea”.

- Dacă există garderobă, ne vom lăsa aici hainele și umbrelele.

- La cinematograf nu trebuie să mergem într-o ținută deosebită. La teatru și la spectacole trebuie să ne îmbrăcăm elegant, ca pentru o sărbătoare. Să ne amintim că ținuta vestimentară cu cât este mai simplă, cu atât este mai elegantă.

- Pe holuri nu vorbim tare, nu facem gesturi teatrale, nu-i deranjăm pe ceilalți. Nu ne îmbrâncim pentru a prinde un loc mai în față la garderobă sau pentru a intra în sală.

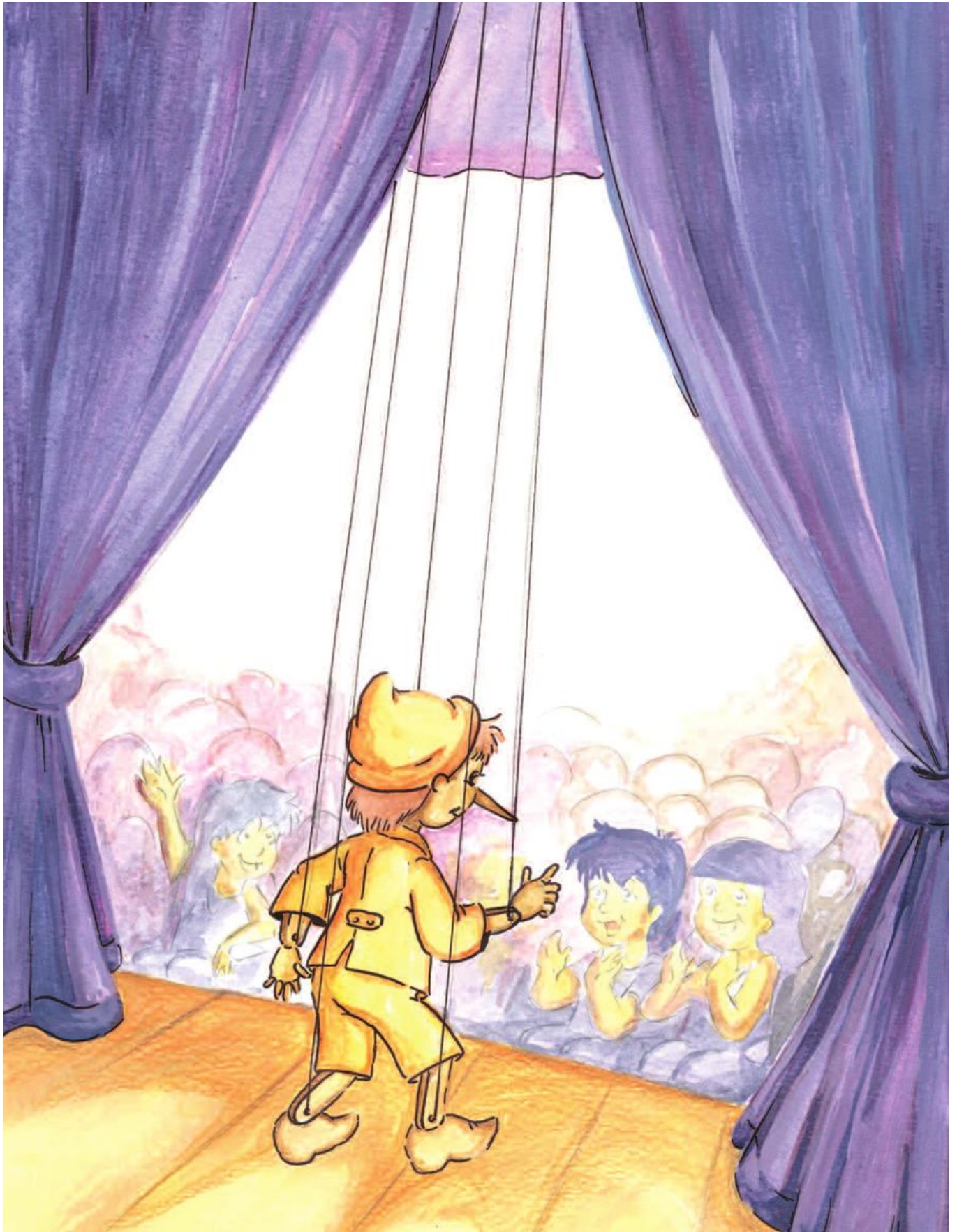
- Odată intrați în sală, ne vom așeza pe locul indicat pe bilet. Dacă nu reușim să-l găsim, cerem sprijin plasatoarelor.

În timpul spectacolului

- Nu mâncăm.
- Nu foșnim diverse hârtii, pungi etc.
- Nu batem din picioare.
- Nu fluierăm.
- Nu vorbim cu vecinii.
- Nu comentăm spectacolul.
- Nu ne ridicăm de pe scaune înainte de pauză sau de încheierea spectacolului.

Dacă ne-a plăcut spectacolul, aplaudăm fără zgârcenie. Dacă nu ne-a plăcut, aplaudăm totuși pentru eforturile actorilor.

- Aplaudăm la fiecare ridicare a cortinei. Aplauzele le oferim stând jos, pe scaun.

- La teatru și la operă, aplaudăm la încheierea fiecărui act. Se poate aplauda și la scenă deschisă – o replică deosebită sau o arie interpretată cu aleasă măiestrie.

Atenție!

- La concertele de muzică clasică aplaudăm numai după interpretarea lucrării în întregime. Deci, aplaudăm numai atunci când dirijorul se întoarce cu fața spre public. Tot la concerte, nu fredonăm melodia alături de solist sau de orchestră, nici nu batem ritmul cu mâna sau cu piciorul.

- La concertele adresate copiilor și tinerilor (de muzică pop, rock, hard etc.), dacă cei de pe scenă ne invită să cântăm și să dansăm împreună cu ei, o putem face. Dar, cu decență, fără extravagante și fără a-i deranja pe cei din jur.

După terminarea spectacolului

- La terminarea oricărui spectacol, ne ridicăm de pe scaun numai după ce s-a aprins lumina în sală și numai după plecarea actorilor sau soliștilor de pe scenă. Este o lipsă de respect la adresa actorilor și soliștilor să plecăm din sală înainte de încheierea reprezentației. Evident, dacă ne simțim rău și nu mai putem rămâne, vom ieși din sală. Dar, ne vom cere scuze celor pe care îi deranjăm, pe un ton cât mai coborât și mai încet.

- La ieșirea din sală nu ne îngheșuim pentru a prinde un loc mai bun la garderobă. De asemenea, la garderobă așteptăm să ne vină rândul pentru a ne cere hainele.

- După spectacol, evităm să criticăm reprezentația, cât încă ne aflăm în incinta clădirii în care aceasta a avut loc.

- Putem merge la cabinele actorilor pentru a le oferi flori sau a le cere autografe. Ar fi o dovadă a admirației noastre pentru ceea ce fac.

Dacă mergem la o expoziție de pictură, sculptură sau grafică, vom avea grijă:

- Să nu ne apropiem prea mult de exponate.
- Să nu deranjăm exponatele.
- Să nu vorbim tare.
- Să nu criticăm exponatele, autorul acestora și talentul său.

- Dacă îl cunoștem pe artist, obligatoriu îi vom adresa felicitări pentru creațiile sale. Oferirea unui buchet de flori este un gest de curtoazie.

Deci, când vizităm o expoziție, vom avea o atitudine cât mai reținută, mai discretă și respectuoasă.

Dacă mergem la o lansare de carte este politicos să cumpărăm un exemplar și să mergem la autor pentru a-i cere un autograf pe cartea cumpărată. Este nepolitic să cerem o carte gratuit.

14. În excursii, în tren și în avion

În excursii

În excursii mergem ca să ne recreem, să ne bucurăm de soare, de aer, de natură, să vedem locuri necunoscute, să vizităm diverse obiective istorice, de cultură, turistice. Așadar, veselie, bucuria și buna-dispoziție trebuie să ne însoțească în fiecare clipă.

Pregătirea de plecare:

- Luăm cu noi haine și încălțăminte cât mai comode.
- Vom alege o ținută cât mai sportivă, adecvată anotimpului.

• În funcție de durata excursiei stabilim ce va conține bagajul. Obligatoriu vom lua obiectele de igienă personală: săpun, periuță de dinți, pieptene, prosop etc. Ne luăm strictul necesar.

- Verificăm dacă am luat tot ce ne trebuie.

În timpul excursiei:

- În excursie avem grijă să nu lăsăm gunoaie în pădure, pe plajă, în parcuri.

- Nu ne scriem numele pe stânci sau pe scoarțele copacilor.
- Nu facem focul în pădure.

• Când vizităm un muzeu, o casă memorială sau un alt obiectiv similar, nu atingem exponatele, nu vorbim tare. Dacă avem întrebări, i le adresăm politicos ghidului.

• În cabană sau la hotel ne comportăm ca acasă, în sensul că: păstrăm ordinea și curățenia, avem grijă să nu producem stricăciuni, respectăm indicațiile recepționarului.

În tren

- Dacă avem întâlnire cu grupul în gară, suntem punctuali. Este bine să ajungem în gară cu circa 15 – 20 de minute înainte de plecarea trenului, cu condiția de a avea biletele deja cumpărate. Dacă nu avem bilete, trebuie să venim în gară cu circa o oră înainte de plecarea trenului.

- În compartiment se salută persoanele prezente.

- Ne așezăm bagajele astfel încât să ocupe cât mai puțin loc. Bagajele se așază în locurile special amenajate de deasupra scaunelor.

- Nu insistăm să intrăm în vorbă cu persoanele necunoscute din compartiment.

- Nu ne descălțăm, nu punem picioarele pe banchetă.

- Cerem permisiunea celor din compartiment pentru închiderea și deschiderea ferestrei, a ușii, a unui aparat de radio etc. Ne supunem voinței majorității.

- Este bine să evităm să mâncăm în compartiment, dacă sunt persoane necunoscute de față.

- La părăsirea compartimentului, salutăm.

În avion

- Dacă plecăm undeva cu avionul trebuie să ajungem la aeroport cu aproximativ două ore înaintea decolării avionului, pentru că iau mult timp formalitățile de îmbarcare.

- În avion, salutăm stewardesele care ne întâmpină la urcarea în avion.

- Dacă nu știm cum sunt numerotate locurile, rugăm o stewardesă să ne arate unde se află locul nostru, arătându-i biletul de avion.

- Ne așezăm pe locul pe care îl avem trecut în bilet. Dacă, din greșeală, ne-am așezat pe un alt loc și un alt pasager ne cere să-l eliberăm, nu începem să ne certăm cu acesta. Ne cerem scuze pentru încurcătura produsă, ne ridicăm și mergem la locul nostru.

- Bagajul de mână se poate așeza sub scaun sau în spațiul pentru bagaje de deasupra scaunului. Dacă stewardesa ne dă alte indicații privind așezarea bagajelor, le respectăm.

- De asemenea, respectăm indicațiile stewardeselor privind: prinderea centurii de siguranță și poziția spătarului de la scaun. Nu refuzăm bomboanele cu care (în cazul unor companii de transport aerian) suntem serviți la decolarea și aterizarea avionului. Acestea se oferă pasagerilor pentru a-i ajuta să suporte mai bine decolarea și aterizarea.

- Dacă în timpul zborului ni se oferă mâncare și băutură, consumăm atât cât avem nevoie. Dacă nu dorim nimic, refuzăm politicos. Dacă acceptăm să mâncăm ori să bem ceva, în niciun caz nu vom lua ca „amintire” tacâmurile, paharele sau pliculețele cu zahăr. Nici mâncarea rămasă nu o luăm „la pachet”. Totul rămâne în tavă și se înapoiază stewardesei când vine să strângă masa.

- La coborârea din avion, salutăm stewardesele care stau în ușa avionului și supraveghează coborârea.

15. Știm să vorbim?

Cum vorbim, ce vorbim, când vorbim și cât vorbim arată totul despre noi înșine.

Deci, atenție! atenție! Și iar atenție!

Cum vorbim?

- Vorbim pe un ton moderat: nici prea tare, nici prea încet.
- Vorbim formulând clar cuvintele, propozițiile și frazele.
- Vorbim cu un aer firesc, fără să „cântăm” cuvintele și fără să „dăm ochii peste cap”.

- Vorbim privind în ochii celui căruia ne adresăm.

- Vorbim fără a face gesturi teatrale și fără a face foarte multe gesturi.

- Vorbim fără să ne luăm un aer de superioritate față de cel (cei) cu care vorbim. Chiar dacă suntem convinși de superioritatea noastră, bunul simț cere să nu facem caz de ea.

- Vorbim fără să ținem mâinile în buzunare.

- Vorbim fără să mestecăm gumă (de mestecat).

- Nu vorbim cu gura plină.

- Vorbim politicos, amabil, calm, fără a folosi injurii ori jigniri.

- Vorbim folosind fără zgârcenie următoarele expresii:

→ *Vă rog!* sau *Te rog!*, ori de câte ori cerem ceva.

De exemplu:

Arătați-mi, vă rog, cartea cu copertă roșie!

Spune-mi, te rog, când să te sun?

→ *Vă rog să mă scuzați!*, *Te rog să mă scuzi!* este indicat să folosim ori de câte ori deranjăm cu ceva o persoană, facem o greșeală, producem o încurcătură etc. De exemplu: când întârziem la o întâlnire, când călcăm pe cineva pe picior, când formăm un număr de telefon greșit etc.

→ *Vă rog să mă iertați!, Te rog să mă ierți!* ar trebui să apară pe buzele noastre ori de câte ori facem o greșeală gravă (de exemplu mințim) sau producem o pagubă (spargem geamul vecinului).

→ *Mulțumesc* vine ori de câte ori primim ceva: o informație, un sfat, o felicitare, un dar, un cuvânt de laudă. De exemplu, dacă o colegă ne spune: *Felicitări pentru rezultatul obținut la concurs!*, obligatoriu spunem *Mulțumesc!*

→ La rândul nostru, spunem: *Felicitări!*, ori de câte ori ne întâlnim cu o persoană care a avut o realizare, un succes deosebit. De exemplu, vecina ta a obținut locul I pe țară la o olimpiadă școlară; buna-cuviință cere să-i spui: *Felicitări! Multe succese în continuare!* sau ceva asemănător.

Toate aceste cuvinte – considerate de unii „cuvinte magice” – *Te rog, Mulțumesc, Vă rog să mă iertați, Felicitări* – le vom folosi și în relațiile cu părinții, cu bunicii, cu frații și surorile. Aceste cuvinte nu se adresează doar persoanelor din afara familiei. Dimpotrivă, întâi le folosim în familie și, abia mai târziu, la școală, pe stradă, în relațiile cu prietenii.

Ce sau despre ce vorbim?

Câteva reguli generale trebuie respectate în orice situație, și anume:

- Vorbim numai despre lucruri pe care le cunoaștem. Nu ne dăm cu părerea despre ceva necunoscut (un eveniment, o carte, o situație etc.).

Dacă suntem invitați să vorbim despre ceva ce nu cunoaștem, cea mai bună soluție este să spunem ceva de genul: „Îmi pare rău, dar nu sunt la curent cu ultimele noutăți”, „Îmi pare rău, dar nu știu despre ce este vorba”.

- Nu vorbim de rău și nici nu criticăm, mai ales o persoană care nu este de față. În schimb, dacă avem cuvinte de laudă la adresa unei persoane, le putem spune chiar dacă aceasta nu este de față.

- Nu punem întrebări indiscrete cum ar fi: „Câți bani au în bancă părinții tăi?”; „De ce mama ta poartă rochii așa de lungi?”; „De ce nu ai calculator acasă?” etc.

- Nu ne laudăm. Să-i lăsăm pe ceilalți să o facă. Deci nu vom spune: „Părinții mei și-au cumpărat o mașină foarte

Aşa mı!

Aça da!

scumpă.“; „Hainele mele sunt cumpărate numai din magazine de lux.“; ori – „Este clar, sunt cel mai bun elev din clasă!“; nici – „Sunt cea mai frumoasă fată din școală!“.

În funcție de persoanele cu care vorbim, respectăm următoarele reguli:

- Cu părinții putem și trebuie să discutăm orice problemă legată de școală, de profesori, de colegi, de prieteni. Lor trebuie să le spunem întotdeauna adevărul despre tot ce ni se întâmplă.

Cu părinții trebuie să discutăm și despre lucrurile necunoscute, să-i întrebăm, să le cerem sfaturi. Ei trebuie să fie primele persoane cu care discutăm când avem o problemă. Este spre binele nostru să o facem. De ce? La întrebarea aceasta voi ar trebui să știți să răspundeți!

- Cu bunicii, de asemenea, putem vorbi despre orice problemă. Dar, fiind persoane mai în vârstă, este bine să-i menajăm; adică, dacă avem o veste șocantă, este mai bine să vorbim mai întâi cu părinții. Ei ne vor spune cum este mai bine să le spunem și bunicilor despre ce este vorba.

- Cu frații și surorile putem vorbi despre orice, fără rețineri. De la cei mai mari vom căuta să învățăm cât mai multe. Pe cei mai mici decât noi, vom avea grijă să-i învățăm numai lucruri bune; îi vom ocroti și-i vom ajuta de câte ori au nevoie.

- Cu prietenii și colegii vom vorbi fără opreliște despre problemele comune: școală, petrecerea timpului liber, cărți, filme, piese de teatru, jocuri, jucării, excursii etc. Însă ne vom abține să vorbim despre problemele familiale și cele personale.

- Când suntem într-o vizită, putem discuta cu ceilalți invitați și cu gazda despre: vreme, cărți, filme, piese de teatru, concerte, modă, magazine, vacanțe. Nu vorbim despre problemele personale și cele familiale.

Când vorbim?

- Când cineva ne adresează o întrebare, răspundem, chiar dacă tocmai ne-am certat cu persoana respectivă și suntem supărați.

- Nu întrerupem o persoană care vorbește. Așteptăm să termine ce are de spus (chiar dacă durează destul de mult) și numai după aceea vorbim.

- Când un coleg, un prieten, cineva din familie este necăjit, abătut sau trist, trebuie să-i fim alături și să-i vorbim. Câteva cuvinte calde și sincere sunt bine-venite în asemenea situații.

- Când suntem într-o vizită, avem grijă să nu tăcem prea mult. Gazdele ar putea crede că ne plictisim. Așadar, când suntem în vizită nu așteptăm doar să fim întrebați pentru a vorbi; vom vorbi și din proprie inițiativă.

- Dacă ne alăturăm unui grup, nu întrerupem discuția purtată între persoanele din grup. (Doar salutăm scurt.) Așteptăm să se termine discuția și apoi putem vorbi.

- Dacă ne întâlnim pe stradă cu un adult (o vecină, un profesor etc.), nu este politicos ca, după ce salutăm, să avem inițiativa deschiderii unei discuții. Dacă, însă, acea persoană se oprește și începe să vorbească cu noi, ne oprim și-i răspundem. Când persoana dă semne că vrea să închidem discuția, nu căutăm să o ținem de vorbă.

Cât vorbim?

În orice situație avem grijă:

- Să nu vorbim prea mult. Chiar dacă credem că spunem numai lucruri interesante, dacă vorbim prea mult, putem fi plictisitori pentru cei din jur.

- Să nu fim nici prea zgârciți la vorbă. Nu răspundem în doi peri, doar cu: „Da“ sau „Nu“ și nici nu-i lăsăm pe ceilalți să se roage de noi pentru a vorbi.

Așadar, trebuie să ne controlăm și să avem simțul măsurii.

Pentru a vorbi corect, frumos, fluent, pentru a nu ne face de râs, pentru a putea transmite celorlalți exact ceea ce vrem, există o singură cale, și anume:

- Să învățăm, nu bine, ci foarte bine limba română. Orice greșală de exprimare și de ortografie ne pune într-o lumină nefavorabilă.

- Să citim cât mai multe cărți. Numai prin lectură vom învăța cuvinte și expresii noi, sensuri noi pentru cuvintele ce le cunoaștem deja. Mai mult decât atât, lectura este principala cale prin care ne îmbogățim cultura. Cu cât cultura noastră este mai temeinică, cu atât vom putea să găsim mai ușor subiecte de discuții cu cei din jur, vom vorbi mai frumos și mai interesant.

- Să căutăm în dicționare cuvintele pe care nu le cunoaștem.

16. La telefon

Când telefonăm

Politețea nu trebuie să ne părăsească nici atunci când vorbim la telefon. Pe lângă faptul că trebuie să vorbim politicos, amabil, dar și concis, vom mai avea grijă și de următoarele:

- Când formăm un număr de telefon, după ce ni se răspunde, spunem: „Bună ziua“. Nu așteptăm să ne salute cel care răspunde.

- După ce salutăm, ne prezentăm.

De exemplu:

- „Bună ziua, sunt Alina Ionescu, colega de bancă a Cristinei“ (când sunăm la o colegă).

- „Bună ziua, sunt George Matei, elev în clasa a IV-a B“ (când sunăm la secretariatul școlii).

- „Bună ziua, Dana la telefon!“ (când sunăm la o rudă foarte apropiată).

- După ce ne prezentăm și după ce ni se răspunde la salut, spunem ce dorim.

Să continuăm pe baza exemplurilor de mai sus:

- „Bună ziua, sunt Alina Ionescu, colega de bancă a Cristinei.

- Bună ziua!

- Vă rog cu Cristina, dacă se poate!

- Imediat!

- Mulțumesc.“

– „Bună ziua, sunt George Matei, elev în clasa a IV-a B.

– Bună ziua!

– Cu doamna secretară Popa, vă rog!

– O clipă!

– Mulțumesc.“

– „Bună ziua, Dana la telefon!

– Bună ziua, Dana!

– Sper că nu vă deranjez. Ce mai faceți?“

- Cu excepția convorbirilor cu persoanele foarte apropiate, care pot dura mai mult, celelalte convorbiri trebuie să fie scurte și la obiect (cu doamna învățătoare, cu doamna secretară, cu părinții – dacă îi sunăm la serviciu). Este indicat ca întotdeauna să ținem cont de tipul de relație dintre noi și persoana cu care vorbim la telefon. În plus, să nu uităm că fiecare minut consumat într-o convorbire telefonică costă timp și bani.

- Nu lăsăm telefonul să sune mai mult de patru, maximum cinci ori. Dacă nu ni se răspunde, înseamnă că nu este nimeni acasă sau că persoana pe care o sunăm nu dorește să fie deranjată.

- Nu sunăm în timpul orelor de odihnă: între orele 15 – 17 și după ora 22. Nu sunăm în zori. Dimineața, cel mai bine este să sunăm după ora 8. Dacă este vorba de o problemă urgentă, care nu suportă amânare, putem suna la orice oră.

- Dacă nu avem telefon sau telefonul nostru nu funcționează, putem apela la vecini. Dar, numai dacă trebuie să comunicăm ceva foarte important și foarte urgent. Evident, vom cere permisiunea vecinului pentru a-i putea folosi telefonul.

- Noi, cei care sunăm, trebuie să avem inițiativa închiderii convorbirii.

- Dacă sunăm pentru o urgență la Salvare, Poliție, Pompieri sau la serviciul de urgență 112, trebuie să avem grijă:

- să ne prezentăm;

- să spunem pe scurt de ce am sunat;

- să dăm adresa exactă a locului unde îi chemăm.

În asemenea situații, dacă este vorba de casa vecinului și nu știm adresa exactă a acestuia, vom da adresa noastră și vom spune că este vorba de casa vecină.

Aşa nu!

Aça da!

Când primim un telefon

- Răspundem amabil, chiar dacă se dovedește a fi „greșeală”.
- Dacă cel care ne sună spune: „Sper că nu deranjez!”, îi vom răspunde că nu ne deranjează. Chiar dacă suntem foarte ocupați sau obosiți, putem să-i acordăm interlocutorului nostru câteva minute.
- Nu spunem primii „La revedere” atunci când suntem sunați. Așteptăm să ne salute, la încheierea convorbirii, cel care ne-a sunat.
- Dacă răspundem la telefon și este cerută o persoană din familie, nu trebuie să fim foarte laconici și să spunem: „Nu este!” și... pleosc! să închidem telefonul. Dimpotrivă, vom fi amabili și vom răspunde: „Îmi pare rău, dar tocmai a plecat!” sau: „Vă rog să așteptați puțin, îl chem imediat pe tata la telefon!”.
- Dacă persoana care sună nu se prezintă, nu o întrebăm „Cine sunteți?”. Dacă totuși curiozitatea nu ne dă pace, atunci putem spune: „Pot să-i transmit cine l-a căutat?”.
- Dacă cel care sună dorește să lase un mesaj pentru cineva din familie, cel mai bine este să luăm hârtie și pix și să scriem mesajul. Vom evita astfel orice încurcătură.

Alte câteva reguli

- Nu dăm numărul de telefon al unei persoane cunoscute, fără a-i cere permisiunea, unei alte persoane.
- Dacă un musafir ne roagă să-i permitem să dea un telefon, nu îl refuzăm. Este politicos să ne retragem din camera în care vorbește la telefon și să-l lăsăm singur.
- Nu dăm telefoane la întâmplare, pentru a ne distra.
- Dacă dăm un telefon, obligatoriu vorbim. Deci, nu dăm telefon cuiva pentru a vedea dacă ne răspunde, dacă este acasă.
- Nu ne zgârcim să dăm telefoane „de felicitare” rudelor și prietenilor: cu ocazia zilelor de naștere, a Crăciunului, a Anului Nou etc.

17. Despre scrisori și corespondență

Când scriem o scrisoare, o telegramă sau chiar un bilet pentru mama, trebuie să avem grijă:

- Să folosim hârtie de scris albă, curată, nepătată. Nu folosim hârtie colorată și nici parfumată;
- Să scriem cui se adresează rândurile;
- Să scriem corect, fără greșeli de ortografie;
- Să semnăm.
- Când trimitem o scrisoare, să nu uităm să scriem pe plic datele destinatarului (nume, prenume, adresa completă) și ale expeditorului (numele și prenumele nostru și adresa noastră).

Pentru a înțelege mai bine cum putem scrie o scrisoare, să urmărim în continuare câteva modele.

Scrisoare către un prieten (coleg)

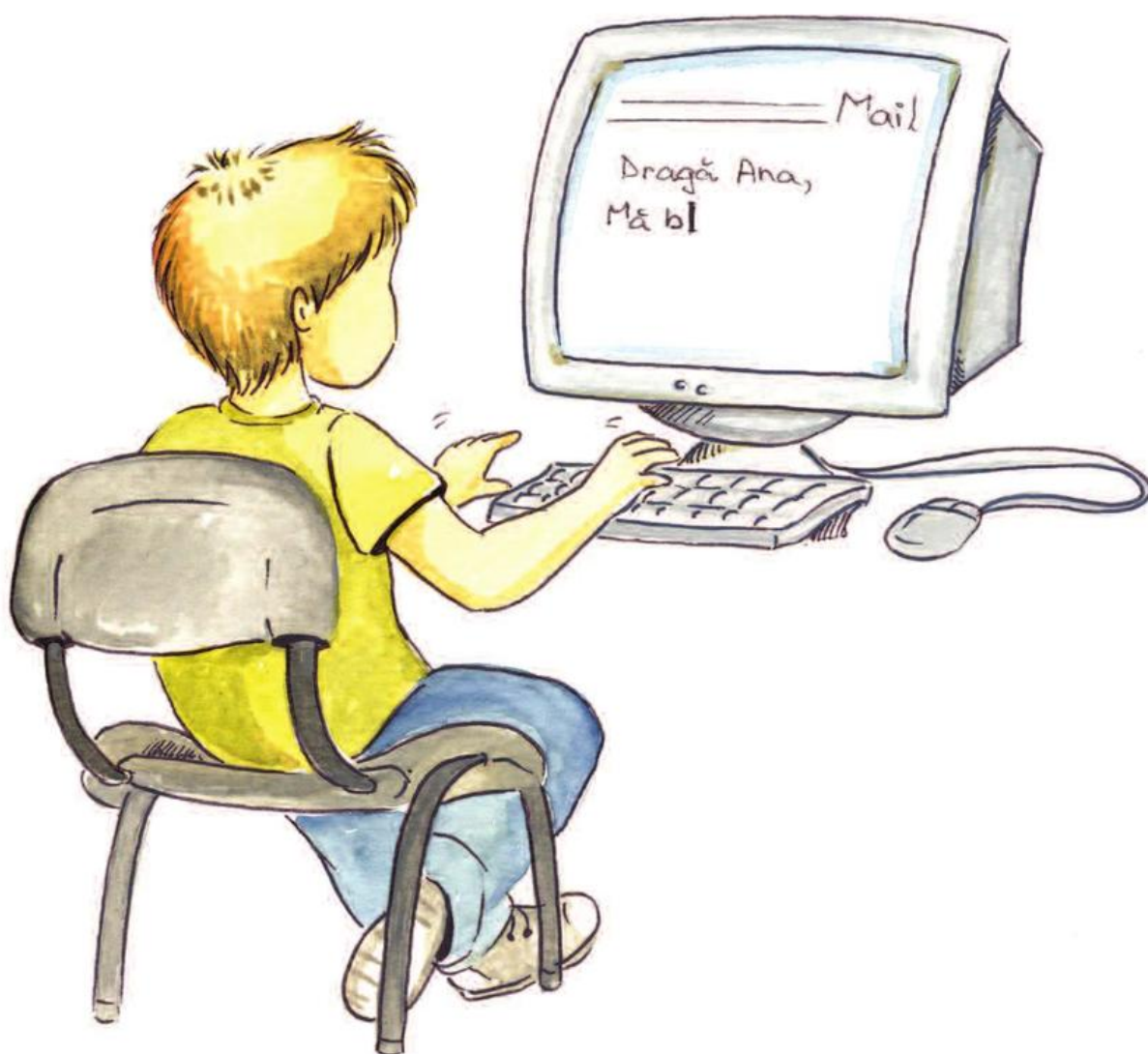
Ca formule de adresare putem folosi:

- „Dragă _____,”;
- „Bunul meu prieten,”;
- „Iubita mea prietenă,”;
- „Dragii mei colegi,”.

Începem să scriem, lăsând un spațiu alb de circa trei, patru degete. Scriem în partea dreaptă data și localitatea în care ne aflăm când scriem scrisoarea. În partea stângă lăsăm un spațiu alb de circa două degete. Formulele de adresare se scriu pe mijlocul rândului, la doi – trei centimetri mai jos de rândul pe care am menționat localitatea. Primul rând îl scriem obligatoriu cu alineat. În continuare, folosim alineatul ori de câte ori este nevoie.

E-mailurile

Comunicarea prin e-mail (poșta electronică) a devenit ceva obișnuit astăzi. Și în cazul mesajelor electronice trebuie să folosim formule de adresare potrivite, în funcție de persoana căreia îi scriem. Încheiem cu o formulă politicoasă și semnăm.

Scrisorile către prieteni și colegi pot fi lungi.

Scrisoare către un prieten (coleg)

Model

20 Decembrie 2008
Sinaia

Dragă Mircea,

Îți scriu aceste rânduri din Sinaia. Sper să vii și
tu peste o săptămână, așa cum ai promis.
Vremea e minunată. Este multă zăpadă.

Te aștept.

Cu drag,
Paul

Scrisoare către părinți, bunici, frați

Scrisorile către părinți, bunici, frați, pot fi lungi. Formulele de adresare pe care le putem folosi sunt:

„Dragă mamă, (tată, bunică, bunicule, frate, soră)“;

„Dragi bunici (părinți),“;

„Dragii mei,“;

„Iubiții mei părinți (bunici),“ etc.

Scrisoare către părinți, bunici sau frați

Model

12 iulie 2008
Vălenii de Munte

Iubită mamă,

Vacanța mea la bunici este excelentă. Au trecut deja trei săptămâni de când sunt aici, dar parcă am sosit ieri.

Bunicii sunt bine. Mi-au spus să-ți transmit că te sărută și te așteaptă cât mai curând.

Și acum, să-ți povestesc ce fac toată ziua.

Mă opresc aici, căci mă gândesc că ai multă treabă prin casă.

Te îmbrățișează cu toată dragostea,

Andreea

Scrisori oficiale

Scrisorile oficiale sunt cele pe care le adresăm unor instituții (Primărie, Bibliotecă, Club sportiv, firme etc) sau conducătorilor (directorilor) acestor instituții.

În general, scrisorile oficiale îmbracă forma unor cereri.

Când scriem o cerere, trebuie să respectăm următoarele reguli:

- Formula de adresare o scriem lăsând un spațiu alb mai mare decât în cazul scrisorilor neoficiale. Acest spațiu alb se lasă pentru ca persoana care analizează cererea să scrie aici rezoluția (aprobarea sau respingerea acesteia).

- Dacă ne adresăm unei anumite persoane dintr-o instituție, formula de adresare va fi, spre exemplu:

„Stimată Doamnă Directoare,”
„Stimate Domnule Primar,”.

Deci, după „Stimată Doamnă” sau „Stimate Domnule” scriem funcția persoanei.

- Dacă ne adresăm instituției, vom scrie:

„Către
_____”

De exemplu:

„Către
Editura Coresi”

„Către
Revista Luminița”

„Către
Clubul Sportiv Dinamo”

- După formula de adresare lăsăm un spațiu alb de două degete și cererea o scriem astfel:

- mai întâi spunem cine suntem (nume, prenume, adresă);
- după aceste date obligatoriu scriem „vă rog”;

- după „vă rog“ spunem ce dorim, aducând argumente în favoarea cererii noastre;
 - în încheiere folosim o formulă de mulțumire, după care lăsăm un spațiu alb de două degete;
 - scriem data în partea stângă și semnăm în partea dreaptă;
 - în partea de jos a paginii scriem cui adresăm cererea.
- Câteva exemple de scrisori oficiale sunt prezentate în cele ce urmează:

Scrisoare către Domnul Primar (cerere)

Model

Spațiu alb pentru
rezoluție

Formula de
adresare

Stimate Domnule Primar,

Spațiu alb

Datele persoanei
care formulează
cererea

Subsemnata, Emilia Aron, elevă în clasa a V-a la Școala numărul 2 din București, cu domiciliul în București, cartierul Florilor, strada Crizantemelor, nr. 4, sector 3, vă rog să amenajați un loc pentru joacă în zona în care locuiesc.

Ce cerem

Argumente în
favoarea cererii

Precizez că vă scriu în numele tuturor copiilor care locuiesc în cartierul Florilor. Considerăm că cererea noastră poate fi rezolvată, deoarece există un teren potrivit pentru amenajarea locului de joacă. Noi, împreună cu părinții noștri, am putea să participăm la această amenajare.

Formula de
mulțumire

Vă mulțumesc anticipat, în numele tuturor copiilor din cartierul Florilor, pentru sprijinul acordat.

Spațiu alb

Data și semnătura

1 iunie 2008

Emilia Aron

Persoana căreia i se
adreasează cererea

Domnului Primar al Municipiului București

Scrisoare către o instituție Model

10 Septembrie 2008
București

Către
Editura Coresi

Mă numesc Ana Maria Georgescu și sunt elevă în clasa a VI-a la Școala Generală numărul 26 din București.

Vă scriu pentru a vă ruga să-mi trimiteți o listă cu lucrările Coresi pentru elevi. M-ar interesa, în special, dicționarele Coresi.

Adresa mea de acasă este:

Ana Maria Georgescu
Strada Toamnei, nr. 10
Sector 2, București

Aștept cu nerăbdare răspunsul Dumneavoastră.

Vă mulțumesc.

Ana Maria Georgescu

Scrisoare către o publicație
Model

20 octombrie 2008
București

Către
Revista Luminița

Mă numesc Roxana Popescu, locuiesc în București, Bulevardul Dacia, numărul 1, sector 2 și sunt elevă în clasa a III-a.

Sunt o mare admiratoare a revistei „Luminița”. Vă scriu această scrisoare pentru a vă întreba cum pot să mă abonez la această revistă pentru anul viitor.

Aștept răspunsul Dumneavoastră, pe adresa:

*Roxana Popescu
Bulevardul Dacia, nr. 1
Sector 2, București*

Vă mulțumesc.

Roxana Popescu

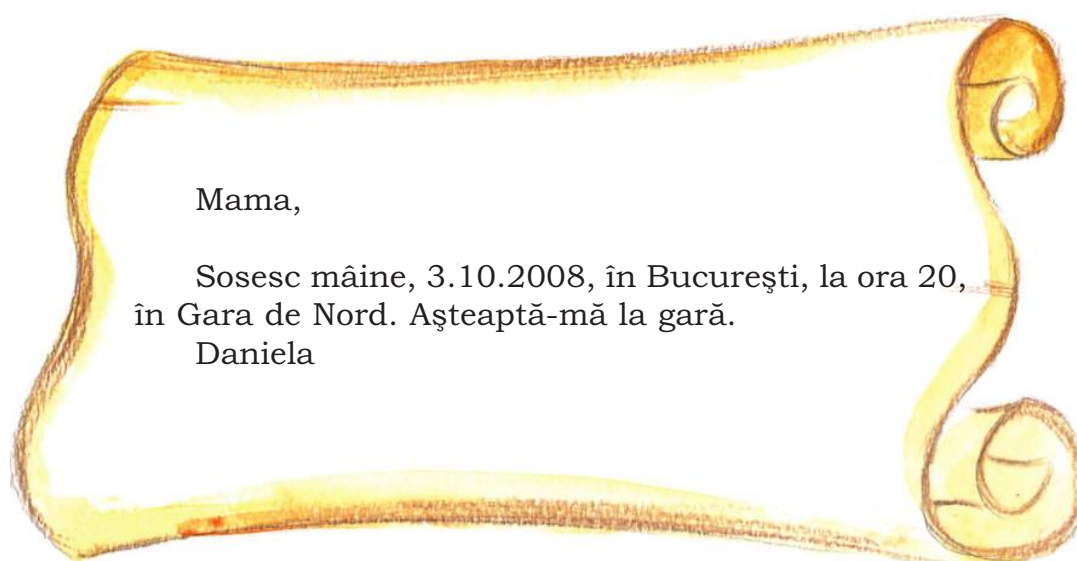
Telegrame și bilete lăsate celor din familie

Dacă trimitem o telegramă, vom ține cont de următoarele reguli:

- textul să fie scurt și foarte clar;
- comunicăm exact mesajul dorit;
- nu uităm să semnăm.

Telegramă

Model

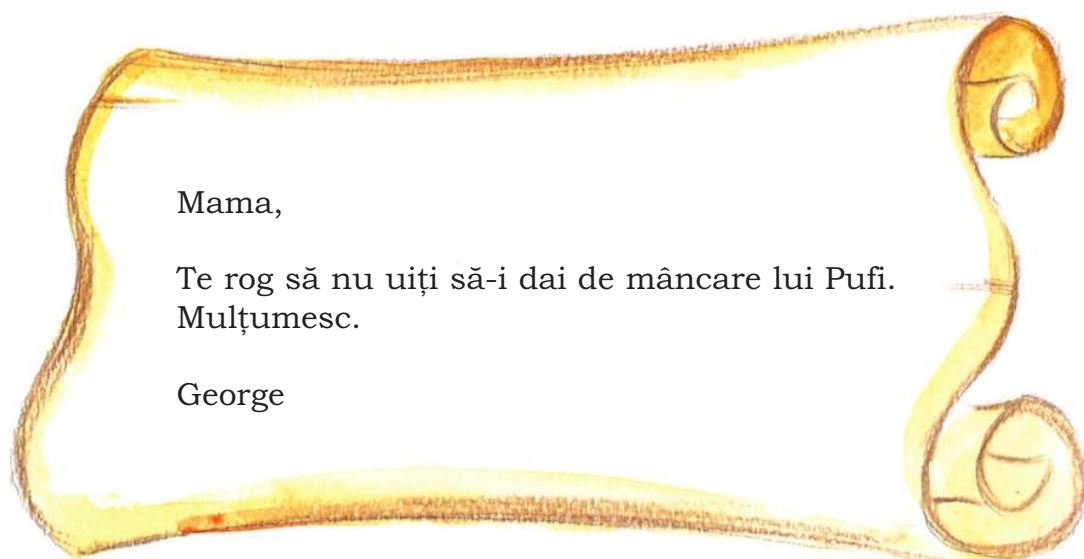

De multe ori suntem nevoiți să lăsăm un bilet pentru cei din familie. Vom avea grijă să nu facem greșeli de ortografie chiar și în această situație. Nu uităm să scriem cui se adresează biletul și ne semnăm. Un exemplu este prezentat în cele ce urmează.

Bilet pentru mama

Model

Vederi și felicitări

De obicei, când suntem într-o vacanță la munte, la mare, în străinătate, trimitem o vedere (carte poștală ilustrată) celor dragi de acasă.

Textul pe care îl scriem într-o vedere va fi relativ scurt, va conține impresii despre locul în care ne aflăm și, eventual, un gând bun pentru destinatarul vederii.

Trimitem felicitări scrise rudelor apropiate, prietenilor, doamnei învățătoare, profesorilor etc.

De regulă, felicitările se trimit cu ocazia sărbătorilor de iarnă, a sărbătorilor de Paști, a zilei de naștere, a zilei onomastice.

Când scriem o felicitare, avem grijă ca textul să fie scurt și să spunem cu ce ocazie adresăm felicitarea. Nu uităm să ne semnăm.

Atenție! Când primim o scrisoare, avem voie să deschidem plicul numai dacă destinatarul suntem chiar noi. Dacă destinatarul este o altă persoană, chiar un membru al familiei noastre, nu vom deschide plicul. Este mai mult decât nepoliticos.

Vedere trimisă părinților
Model

4 august 2008
Costinești

Dragii mei,

Aici, în Costinești, este minunat. Este soare
și suntem toată ziua pe plajă. Apa mării este exact
cum ne-am dorit. Ne-am făcut mulți prieteni noi.
Vă îmbrățișăm cu drag,

Ioana și Dan

Felicitare adresată bunicilor de Anul Nou
Model

Iubiți bunici,

Vă doresc multă sănătate, bucurii și împliniri în
Noul An. Sărbători fericite și un călduros „La mulți
ani!”

Cu toată dragostea,

Mălina

18. Cum ne comportăm în anumite situații speciale?

De Revelion

În noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie a fiecărui an, sărbătorim trecerea în Noul An. Petrecerea care se organizează cu această ocazie se numește Revelion.

Revelionul îl putem petrece alături de cei mari – părinți, bunici, rude – sau îl putem petrece alături de copii de vârsta noastră – „Revelionul copiilor“.

Ce trebuie să facem de Revelion?

- Ne îmbrăcăm foarte frumos.
- Suntem amabili și binevoitori cu toți cei din jurul nostru.
- Cântăm și dansăm, alături de ceilalți.
- La ora 12 noaptea, când trecem în Noul An, spunem: „La mulți ani!“ fiecăruia dintre cei care sunt alături de noi. Tot în acest moment, ciocnim un pahar de șampanie cu toți participanții la petrecere. Evident că șampania pentru copii va fi fără alcool.

• Imediat după ora 12 noaptea, dacă avem acces la un telefon, îi sunăm pe cei dragi, care nu sunt în acel moment lângă noi, pentru a le spune: „La mulți ani!“ și „Un An Nou plin de sănătate și bucurii!“

La căsătorii

Uneori participăm alături de părinții noștri la căsătorii. La asemenea evenimente, copiii nu sunt invitați singuri.

Deci, dacă participăm la o căsătorie:

- Vom fi îmbrăcați ca pentru o sărbătoare, cât mai elegant și cât mai frumos.
- Stăm alături de părinți și facem exact ce ne indică aceștia.
- Când îi felicităm pe cei doi tineri care se căsătoresc, le vom ura: „Casă de piatră“ și „Multă fericire“.

La biserică

De regulă, la biserică mergem însoțiți de părinți. Dar, vom avea grijă:

- Să fim foarte curat îmbrăcați.
- Ținuta trebuie să fie decentă.
- Din momentul în care intrăm în biserică, păstrăm o liniște desăvârșită.
- Nu-i deranjăm pe ceilalți prin diverse gesturi.
- Nu ne împingem, pentru a ajunge într-un anumit loc.
- Nu ne plimbăm prin biserică.
- Aplicăm, cu strictețe, sfaturile primite de la părinți și de la profesorii de religie.

Când vizităm o persoană bolnavă

Vizita la o persoană bolnavă trebuie să fie scurtă – circa 10 – 20 de minute. În timpul vizitei, vorbim cât mai încet și cât mai puțin, pentru a nu-l obosi pe cel aflat în suferință.

Dacă vizita are loc la spital, îi salutăm pe toți cei prezenți când intrăm în salon și la plecare. Nu intrăm în discuții cu ceilalți bolnavi din salon. Doar dacă aceștia ne adresează întrebări, le răspundem politicos. La plecare, se urează tuturor celor din salon: „Însănătoșire cât mai grabnică!“.

Când mergem să vizităm o persoană bolnavă, nu mergem „cu mâna goală“. Putem să-i ducem fructe, un compot făcut acasă, dulciuri. Dacă știm că nu are voie să primească alimente din afara spitalului, un buchet de flori este binevenit.

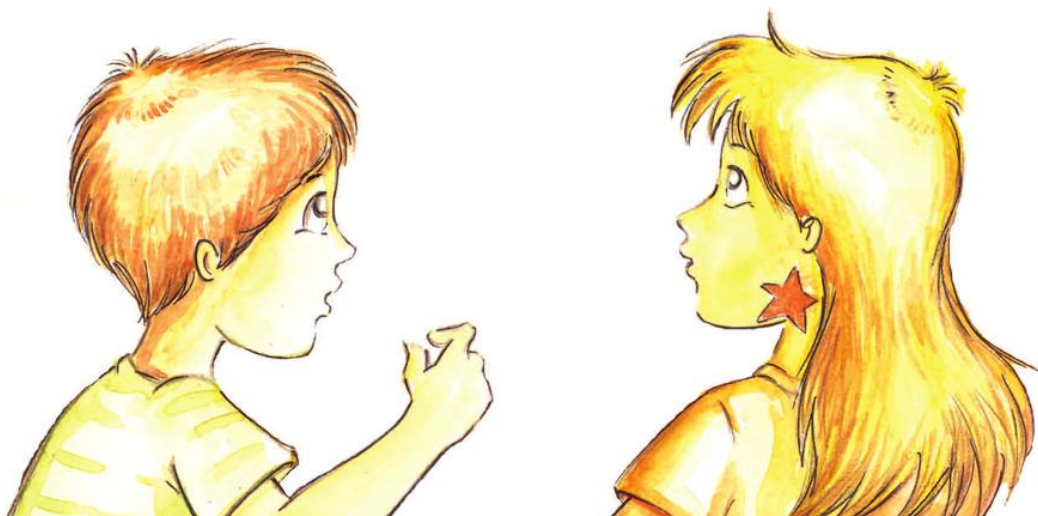

19. Alte câteva reguli

Buna-cuviință cere ca atunci când suntem în public (când sunt și alte persoane de față):

- să nu ne „trosnim“ degetele mâinilor;
- să nu introducem degetul (degetele) în gură, în ureche, în nas;
- să nu ne întindem de parcă atunci ne-am fi dat jos din pat;
- să nu indicăm o persoană, arătând-o cu degetul;
- să nu ținem mâna (mâinile) în șold, când vorbim cu cineva.

Glosar

A

abaterere = încălcare a unei reguli

(a se) abona = a face un abonament (la o revistă, un ziar, un club sportiv etc.)

abonament = înțelegere prin care o persoană, în schimbul unei sume de bani, primește, pe o anumită perioadă, o revistă, un ziar, dreptul de a intra la un club sportiv etc.

(a se) abține = a se stăpâni, a se opri de la ceva; a se controla

adolescent/adolescentă = persoană aflată la adolescență

adolescență = perioadă din viața omului cuprinsă între 14 ani și 18 ani

ambalaj = material (hârtie, carton) sau obiect (cutie, pungă) în care se împachetează ceva

antebraț/antebrațe = parte a brațului omenesc, cuprinsă între cot și mână

B

bună-cuviință = politețe, atitudine, comportare cuviincioasă

bunăvoință = 1. atitudine/comportare amabilă, prietenoasă, binevoitoare; 2. tragere de inimă, zel

C

cadre didactice = persoane care lucrează în învățământ, având ca activitate de bază predarea: învățători, profesori, pedagogi etc.

ceremonie = 1. activitate solemnă; 2. totalitatea regulilor care se aplică în desfășurarea unei activități solene

comunicativ/comunicativă = persoană care intră ușor în vorbă cu ceilalți; persoană care stabilește cu ușurință legături cu cei din jur

(a) cotrobăi = a scotoci; a căuta ceva printre lucruri, răscolind totul

D

decent/decentă = cuviincios

discret/discretă = 1. persoană care știe să păstreze un secret; 2. persoană care are o comportare reținută, atât în vorbe cât și în fapte; 3. persoană care nu atrage atenția

(a) divulga = a scoate la iveală/a face cunoscut cuiva un secret

E

excentric/excentrică = neobișnuit; care iese din limitele obișnuitului

excepție = abatere de la regula generală

exponat = obiect expus într-un muzeu, într-o expoziție

extravaganță = purtare sau ținută ieșită din comun

F

(a) face atmosferă = a se comporta astfel încât să stârnească discuții neplăcute, certuri

firesc = obișnuit, normal, natural

fluent/fluentă = cursiv, curgător

(a) fredona = a îngâna o melodie; a cânta încet, fără cuvinte

G

garderobă = loc special amenajat la teatru, cinematograf, restaurant, unde sunt lăsate hainele, pălăriile, umbrelele

I

infirm/infirmă = persoană care suferă de o infirmitate; schilod, invalid

infirmitate = defect fizic, beteșug, invaliditate

inopinat/inopinată = neprevăzut, neașteptat

interlocutor/interlocutoare = persoană care vorbește cu o altă persoană sau cu alte persoane; persoană care participă la o conversație

J

jenant/jenantă = neplăcut, stingheritor, penibil

L

laconic/laconică = 1. despre oameni: care vorbesc puțin; 2. despre vorbire: o exprimare în puține cuvinte

laolaltă = împreună

lectură/lecturi = citire, faptul de a citi.

M

majoritate = partea cea mai mare dintr-un grup de persoane

moderat/moderată = de mărime medie, de intensitate mijlocie

N

nefiresc/nefirească = care nu e natural/normal; anormal

neprevăzut/neprevăzută = imprevizibil, care se produce pe neașteptate

R

recreere = destindere, relaxare, distracție

reproș/reproșuri = dojană, muștrare

rezoluție = hotărâre; decizie luată în urma unei dezbateri, în urma unei analize

rigid/rigidă = (despre oameni) sever, neînduplecat, care nu permite abateri, greșeli

S

(a) scrijeli = a zgâria, a cresta; a face pe o suprafață zgârieturi cu un obiect ascuțit

stewardesă/stewardese = femeie care face parte din echipajul avionului și se ocupă cu îndrumarea, ajutarea și servirea pasagerilor

T

tacâmuri = 1. serviciu de masă complet (farfurie, furculiță, cuțit etc.) care se așază în fața unei persoane care urmează să mănânce; 2. obiectele din metal folosite de o persoană când mănâncă (cuțitul, furculița, lingura și lingurița)

temeinic/temeinică = serios, solid, profund

transparent/tansparentă = transparent este obiectul (materialul) prin care se poate vedea clar (de exemplu, sticla)

V

verbal/verbală = care se transmite prin viu grai; oral

vizavi = peste drum, în față

(a) viziona = a privi, a urmări (un film)

(a) vocifera = a vorbi cu ton ridicat, răstit

Z

zi onomastică = ziua numelui; zi în care o persoană își serbează numele

Cuprins

Dragi copii,	5
1. Salutul	7
Pe cine salutăm?	7
Cine salută primul?	7
Cum salutăm?	10
Când și cum răspundem la salut?	11
2. Punctualitatea	12
Ce facem pentru a fi punctuali?	12
Cum procedăm dacă n-am fost punctuali?	13
3. Ținuta vestimentară	17
Cum ne îmbrăcăm?	17
4. Cum ne comportăm acasă?	20
Când ne trezim dimineața	20
Politețea față de membrii familiei	22
Să nu uităm de vecini!	24
5. Cum mâncăm?	26
6. Pe stradă	31
7. În mijloacele de transport în comun	33
8. La școală	37
În timpul orelor de curs	37
În timpul recreațiilor	37
Dascălii noștri	39
9. În vizită	40
10. Când avem musafiri.....	45
Musafiri poftiți și musafiri... nepoftiți	45
Cum ne comportăm cu musafirii?	45
11. Despre cadouri	50
Când oferim cadouri?	50
Când și cui oferim cadouri?	50
Ce cadouri oferim?	52
Cum oferim cadourile?	53
Cum primim cadouri?	54
12. În magazine	55
13. La cinematograful, la teatru, la spectacole și la expoziții	58

Înainte de spectacol	58
În timpul spectacolului	58
După terminarea spectacolului	60
14. În excursii, în tren și în avion	62
În excursii	62
În tren	64
În avion	64
15. Știm să vorbim?	66
Cum vorbim?	66
Ce sau despre ce vorbim?	67
Când vorbim?	70
Cât vorbim?	71
16. La telefon	72
Când telefonăm	72
Când primim un telefon	76
Alte câteva reguli	76
17. Despre scrisori și corespondență	77
Scrisoare către un prieten (coleg)	77
E-mailurile	79
Scrisoare către părinți, bunici, frați	81
Scrisori oficiale	82
Telegrame și bilete lăsate celor din familie.....	86
Vederi și felicitări	87
18. Cum ne comportăm în anumite situații speciale?	89
De Revelion	89
La căsătorii	89
La biserică	91
Când vizităm o persoană bolnavă	91
19. Alte câteva reguli	92
Glosar	93

Scriitoarea

Michiela Poenaru

face parte din Consiliul
Director al Editurii CORESI
din 1992, iar din 1998 este
directoarea Editurii.

A absolvit Facultatea
de Comerț din cadrul ASE
și Facultatea de Drept
a Universității din București.

A publicat peste 20 de cărți,
printre care bestsellerul
*Eu te-am făcut, eu te omor. Ghidul
bunelor maniere pentru părinți.*

michielapoe@yahoo.com

ISBN 978-973-137-000-2

www.coresi.net